Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

8-йил чиқиши. 4 АВГУСТ 1973 й. ШАНБА № 181 (2165). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БЕШ ЙИЛЛИК ҳал қилувчи йил. МЕҲНАТ ВАХТАСИ

Эртага — Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни

Тошкент тепловоз депосининг машинистлари ўзларининг традицион байрамлари — Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунини меҳнат соҳасида катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. Депо коллективи муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган юкларни ташиш, графикка қатъий риоя қилиш, ёнилғи тежаш ҳаракатида актив иштирок этмоқда.

СУРАТДА: депонинг зарбдор машинистларидан КПСС аъзолари (чапдан ўнгга) Михаил Кондрашов ва Михаил Стулов ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотоси.

Пўлат из суворийлари байрами

«Темир йўлларнинг поездларни ўтказиш ва юк ташиш қобилиятини кўпайтириш темир йўл транспортини ривожлантиришда асосий йўналиш деб ҳисоблансин. Темир йўл транспортининг юк обороти тахминан 22 процент оширилсин. Беш йил ичида темир йўл транспортига 420-430 минг магистрал юк вагонлари етказиб берилсин. Юкларни маршрут поездлари ва оғир вазнли поездлар билан ташиш кенг жорий қилинсин. Темир йўл транспортида меҳнат унумдорлиги 23 процент чамаси оширилсин».

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан).

Юқорида қайд қилиб ўтилганидек, тўққизинчи беш йилликда шонли темирйўлчиларимиз олдига ҳам катта вазифалар қўйилган. Пўлат из суворийлари ана шуни чуқур ҳис қилиб, беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида қувончли натижаларга эришдилар. Улар 1973 йил топшириқларини шараф билан бажариш учун курашиб Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида фаол иштирок этмоқдалар. Темирйўлчилар ўз ўзларининг эртаги анъанавий байрамларига ёруғ юз билан келмоқдалар.

37 йилдирки, август ойининг биринчи якшанбасида Ватанимиз машинистлар ва диспетчерларни, поезд тузувчилар ва вагон проводникларини, йўл монтёрлари ва стрелкачиларини шарафлаб келаяпти. Мамлакатимизда темир йўл транспорти моддий ишлаб чиқаришнинг энг муҳим тармоғи бўлиб, унинг муваффақиятли ишлаши бутун халқ хўжалиги тараққиётида катта роль ўйнайди.

Партия ва ҳукуматимизнинг 1973 йилги давлат топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини янада авж олдириш тўғрисидаги қарорида темирйўлчилар учун ҳам конкрет иш программаси аниқлаб берилди. Улар юкларни манзилга элтишни тезлаштиришлари ва аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилашлари, вагонларнинг бекор туриб қолишига йўл қўймасликлари, кўплаб ёқилғи иқтисод қилиб қолишлари керак.

Ана шу вазифаларни бажаришга Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси ва унинг Тошкент темир йўли бўлинмаси коллективлари ҳам муносиб улуш қўшмоқдалар. Тошкентлик тепловозчилар дизель ёқилғиси тежаб қолиш, халқ хўжалик юкларини манзилга тез элтиб бериш йўлида ўзларининг бутун маҳоратларини ишга солмоқдалар. Бу соҳада шу йилнинг ўтган етти ойи ичида катта ютуқлар қўлга киритилди.

Биз шонли темир йўлчиларимизни уларнинг байрамлари билан табриклаб, орзу-ниятларининг ушалишида катта муваффақиятлар тилаймиз.

Беш йиллик илғорлари

Машъал машинист

12-МАКТАБДА 8, 10-синфларни битириб чиқувчилар билан касб танлаш ҳақида бўлган мунозара кечасида Тошкент тепловоз депосининг машинисти Нуриддин ака Абдусаматов ўқувчиларга машинистлик касбининг гашти ҳақида мароқ билан гапириб берди.

1947 йили у ҳарбий хизматни ўтаб бўлгач, тўғри Тошкент тепловоз депосига йўл олди. Дастлаб слесарь бўлиб ишлади. Ундаги машинистликка бўлган ҳавасни кўрган депо раҳбарлари Нуриддинни бир йиллик курсга ўқишга юбордилар.

Ўқишни аъло баҳолар билан битирган Н. Абдусаматовни кекса моҳир машинист М. М. Нурмуҳамедов ўзига шогирдликка олди.

Меҳрибон устоз изланувчи шогирдга машинистлик сирларини қунт билан ўргатди.

— Бир неча йил ўтгач, депо бошлиқлари мени машинистликка имтиҳонга чақиришди. Имтиҳонда депо бошлиғининг ўринбосари С. В. Федоровский «Сен бугундан бошлаб мустақил машинист бўлдинг», деб қўлимни қисиб, табриклаб, тепловоз калитини топширди, — дейди Нуриддин ака.

Ҳа, йиллар ортда қолди. Унинг депода иш бошлаганига чорак асрдан кўпроқ вақт ўтибди. Эндиликда, унинг номини тепловоз депосида «Тежамкор машинист, ёшларнинг устози» деб ҳурмат билан тилга олишади.

Бундай ҳурматга эга бўлиш учун киши бир касбнинг бошини тутиб ҳалол меҳнат қилиши, жамоат, шон-шуҳрати учун жон куйдириши керак.

Бу фазилатларнинг ҳаммасини Нуриддин ака иш фаолиятида яққол кўриш мумкин.

Тепловоз машинисти машинани аварияси бошқариш билан бир қаторда ёнилғини иқтисод қилиб қолишда депо машинистлари ўртасида шуҳрат қозониб келяпти. Бунинг сабаби, ўзи бошқараётган тепловоз «тили»ни яхши билганлиги, йўллар профилактикасини яхши ўзлаштириб олгани, тепловозни тоза сақлаганидандир, албатта.

— Н. Абдусаматов жамоатчи, тежамкор машинист. У шогирдлар етиштиришда барчага ўрнак. Вақт билан ҳисоблашмай, ўз касбига астойдил меҳр қўйган киши коллектив ҳурматини қозонади. Н. Абдусаматов ана шундайлардан бири, — дейди депо бошлиғи ўртоқ Х. Файзуллаев. — У тепловозни ҳар доим тоза сақлайди. Барча узелларни муттасил текшириб боради. Бу эса, унга аварияси ишлаш имконини беради.

Ҳозир беш йилликнинг зарбдор учинчи йилида ҳамкасблари билан ўзаро социалистик мусобақани қизитиб ишлаётган Нуриддин ака беш йилликни 4,5 йилда бажаришга аҳд қилган. Шу йили камида 20 тонна ёқилғи тежашга, планга қўшимча 4 минг тоннадан ортиқ халқ хўжалик юкларини ўз манзилига етказиб беришга ҳаракат қилмоқда. Машинист ўтган ойларда 10 тонна ёқилғи тежаб қолди.

У Тошкент — Жиззах, Тошкент — Ангрен, Тошкент — Ховос оралиқларидаги йўлларда оғир составли юк ортилган вагонларда ўтган давр мобайнида юз минглаб тонна юкларни манзилга етказиб берди.

Коммунистик меҳнат зарбдори ўтган даврда ўнлаб моҳир машинистлар ҳам етиштирди. Жумладан, ака-ука Ермошинлар, ака-ука Кострицинлар, М. Усмонов, Л. Турсунов, Б. Раҳимов кабилар ўз устозлари йўлидан бориб, обрў-эътибор қозонишмоқда. Нуриддин Абдусаматовнинг узоқ йиллик ҳалол меҳнатлари бир неча медаль, СССР темир йўли министрлиги ва Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси, депо Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган.

С. СУЛТОНОВ.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

▲ Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни биринчи бор 1936 йили нишонланган эди.

▲ Совет Иттифоқининг темир йўллари 135 минг километрга чўзилган.

▲ Темир йўл транспортининг юк обороти ўтган йили 2762 миллиард-тонна километрни ташкил этди. Беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида мамлакат темир йўллари орқали плandan ташқари 80 миллион тонна юк ташилди.

▲ Тўққизинчи беш йилликда темир йўл транспорти капитал жамғармасига 15,4 миллиард сўм ажратилган. Беш йиллик охирига бориб, СССР картасида 5600 километр янги трасса пайдо бўлади.

▲ Совет давлати электровозлар ва магистраль тепловозлар ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда биринчи ўринда туради.

▲ Ҳозирги пайтда Москвадан Брестгача поездлар соатига 140 километр тезликда, Москва-Ленинград йўлларида эса соатига 160 километр тезликда юради. Бу рақамларнинг 200 километрга етишига оз вақт қолди.

Тонгги газеталарда

▲ Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Эдвард Герек, Польша Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Генрик Яблоньский ва Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Петр Ярошевичнинг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ўртоқларга йўллаган телеграммаси эълон қилинган. Телеграммада Польша Халқ Республикасининг миллий байрами — Польша қайта тикланганлигининг 29 йиллиги муносабати билан билдирилган қардошларча табрик ва истаклар учун самимий миннатдорчилик изҳор қилинади.

▲ Совет Иттифоқида дам олаётган Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Ле Зуан шу йил 3 августда Қримга келди.

▲ КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқида дам олаётган Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Раиси Тодор Живков 2 августда Бокуга келди. Ўртоқ Тодор Живков нефть Каспий денгизидаги йирик нефть қазиб олинадиган районнинг маркази — Песчаний оролида Боку нефтчилари билан учрашди. Куннинг иккинчи ярмида Т. Живков Кировободга жўнаб кетди.

Партия комитетларида

ПАРТИЯ ҲУЖЖАТЛАРИ АЛМАШТИРИЛМОҚДА

Фрунзе район партия комитети Тошкент тўқимачилик комбинатида партия ҳужжатларини алмаштириш қандай бораётганлиги билан танишиб чиқди. Корхона партия комитетида уч ҳафта мобайнида коммунистлар билан 400 дан кўпроқ суҳбат ўтказилган. Бу эса коммунистларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий активлигини оширишга ёрдам берган. Юзлаб коммунистлар донгдор тўқувчилар Л. Казанцева билан Е. Губинанинг издошлари бўлишган, ёшларнинг мураббийларига айланишган. Партия ҳужжатларини алмаштириш бутун коллективда меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик ўсган бир вазиятда ўтмоқда.

Район партия комитетининг бюроси комбинат партия комитетига партия ҳужжатларини алмаштириш жараёнида коммунистлардан тушган таклифларнинг бажарилишини таъминлашни, ана шу ҳақда партия йиғилишларида мунтазам равишда ахборот беришни таклиф қилди.

(ЎзТАГ).

ЁШЛАР САФАРИ

Куни кеча Тошкент темир йўл вокзалидан «Дўстлик поезди» қардош Литва республикасига жўнаб кетди. Поездда Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Андижон областларидаги ишлаб чиқариш илғорлари, студентлар бор.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетидан редакциямизга хабар қилишларича, саёҳатчилар орасида Чкалов номли авиация заводи, Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси «Узэлектроснабсбыт» тресги ва Чорсудаги бош универсал магазинининг комсомол, ёшлари ҳам бор.

Саёҳатчилар Литванинг Вильнюс, Каунас нинг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар, литвалик ёшлар билан дўстона суҳбатлашадилар. Саёҳатчилар группасига Самарқанд область Каттақўрғон шаҳар комсомол комитетининг секретари В. Комарова бошчилик қилмоқда.

Саёҳатни Ўзбекистон Ленин комсомоли Марказий Комитети ёшлар туризми Бюроси уюштирди.

ЯНГИ ЦЕХ

«Келес» автостанцияси ёнида 9-ошхонанинг янги цехи очилди. Бу ерда кабоб, пирожний ва чой тайёрланмоқда.

Ҳозир Хадрада янги ошхона биноси қурилмоқда. У фойдаланишга топширилгач, Октябрь район ошхоналар трестига қарашли ошхона ва цехлар миқдори 203 тага етади.

Сиз суратда 6-трестга қарашли 32-қурилиш бошқармасининг А. Погреботка бошлиқ комплекс бригада аъзоси дурадгор Самад Хўжановни кўриб турибсиз. У шу кунда Беруний кўчасидаги 50 квартирали турар жой биноси қурилишида меҳнат қилмоқда. Нормасини ошириб бажаргани ҳолда ҳамкасбларига ўрнак бўлаяпти.

И. Шоиногомов фотоси.

Республика пойтахтига бағишланди

Тошкент тинчлик, дўстлик ва биродарлик шаҳри сифатида жаҳонга машҳур. У зилзиладан сўнг таниб бўлмас даражада ўзгариб, қиёфаси янада гўзаллашиб кетди. Уни қайта бунёд этишда бутун қардош республикаларнинг бунёдкорлари иштирок этишди.

Бугун

М. Горький номли маданият ва истироҳат боғида «Ўз шаҳрингни ардоқла, сев» шиори остида ўтказилган маросим Тошкент шаҳрига бағишланди.

Маросимга ишлаб чиқариш илғорлари, меҳнат ветеранлари, меҳмон бўлиб келишди.

Маросим қатнашчилари Тошкентнинг ўтмиши ва бугуни ҳақида суҳбатлашдилар.

Шундан кейин, маданият уйлари бадиий ҳаваскорлари дилрабо куй, қўшиқлари билан кишилар кўнглини хушнуд қилдилар.

Бир кунда 700 минг йўловчи

Ҳар куни шаҳримиз кўчаларига 250 троллейбус ва 300 га яқин трамвай вагонлари чиқади. Улар бир кунда 700 мингдан ортиқ кишини ўз манзилларига элтиб қўяди.

Трамвай-троллейбус парклари тобора кенгайиб боряпти. Ҳозир икки трамвай ва икки троллейбус парки мавжуд. Кўп ўтмай Высоковольт массивида қурилаётган замонавий трамвай депоси ишга туширилади. Бу йил трамвай-троллейбус парклари 38 комфортабелли трамвай ва 27 троллейбус олади. Йил бошидан буён «РВЗ» маркали 28 трамвай, «ЗИУ—9» маркали 11 троллейбус шаҳарликларга хизмат кўрсатишни бошлади.

— Трамвай ва троллейбус ҳайдовчиларни тайёрлашга ҳам алоҳида эътибор беряпмиз, — дейди трамвай-троллейбус бошқармаси кадрлар бўлимининг бошлиғи В. П. Бондаренко, — йил охиригача 500 ҳайдовчи тайёрланиши керак. Ҳозиргача 212 киши ўқув комбинатини битириб, шаҳримиздаги турли маршрутларда иш бошлади. Шу кунларда 170 киши ҳайдовчилик сирларини ўрганяпти. Ҳадемай, улар ҳам йўловчиларнинг уэогини яқин қилишдек, шарафли фаолиятларини бошлайдилар.

Шаҳримиз оромгоҳларида

ИЛҒОРЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

«Победа» номли маданият ва истироҳат боғида

Бугун

Бутуниттифоқ темир йўлчилар куни муносабати билан «Темир йўл капитанлари» деган темада кеча ўтказилди. Бунга шаҳримиздаги илғор темирйўлчилар ташриф буюриб, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида олиб борилаётган ишлар ҳақида ёш ишчиларга сўзлаб беришди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ва ёш илғор ишчиларнинг бир-бирлари билан бўлиб ўтган учрашувлари ёшларда яхши таассурот қолдирди. Тантанали кечадан сўнг темирйўлчи ҳаваскорлар иштирокида катта концерт қўйиб берилди.

Беш кунлик ва дам олиш

БЕПУЛ ЙЎЛЛАНМА

Чкалов номли авиация заводининг ишлаб чиқариш илғорларидан бир группаси қардош Болгария Халқ Республикасига жўнаб кетди, цехлараро ташкил этилган ўзаро социалистик мусобақада яхши натижаларга эришганликлари учун уларга бепул йўлланма берилди. Саёҳатчилар орасида цех мастерлари ва турли касб эгалари бор.

Корхонада ишчиларнинг кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратиб берилмоқда. Меҳнатда намуна кўрсатган ишчилар бепул йўлланмалар билан тақдирланмоқда. Бундан ташқари, ҳар дам олиш куни улар шаҳар атрофидаги сўлим ва баҳаво жойларга, йўл олишади.

Бугун

ҳам 500 дан зиёд ишчи Сирдарё, Хумсон бағридаги дам олиш зоналарига кетишди. Шунингдек, улардан бир группаси Чимёнга йўл олишди.

ПАРХЕЗ ТАОМЛАР ОШХОНАСИ

Шевченко кўчасида парҳез таомлар ошхонаси ишга туширилди. Бу ерда сутли, мевали таомлар кўплаб тайёрланмоқда. Навбатчи врач-диетолог парҳез таомлар ва уларни истеъмол қилиш қоидалари ҳақида маслаҳатлар бермоқда.

Ошхонада бир ой давомида эрталабки ва тушки таомлар олиш учун махсус йўлланма ҳам берилади.

Маданият хабарлари

Дала шийпонида концерт

Бухоро районидаги «Маданият» колхозининг ҳаваскор артистлари Ўзбекистон ССР билан республика Компартиясининг 50 йиллигига атаб янги программа тайёрладилар. Бу программани биринчи бўлиб ўзларининг ҳамқишлоқлари томоша қилдилар.

Ҳаваскор артистлар бу программани колхоздаги энг яхши коллективлардан бири бўлган учинчи бригаданинг дала шийпонида кўрсатдилар. Бу бригада ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили кўтариш учун курашмоқда.

Санъат ҳаваскорлари мактаб ўқитувчиси Омон Раҳмонов раҳбарлигида Ватан, партия тўғрисидаги, ёшлар ҳақидаги қўшиқларни ижро этди. Томошабинлар Муҳиддин Солиев, Тоҳир Жамолов, Шоҳиста Ҳамроева, Неъмат Мажидов ва ҳаваскорлар тўгараги бошқа қатнашчиларининг чиқишларини самимий кутиб олдилар. Ҳаваскорлар тўгараги бўш вақтларда деҳқонларнинг энг яхши йўлдошидир. Бу тўгарак қатнашчилари шу йилнинг ўзидагина дала шийпонларида ўттизта концерт бердилар.

Яна дийдор кўришгунча, хайр!

Огаҳий номидаги Хоразм театрининг гастроллари Бухорода катта концерт билан тугади. Хоразмликлар Шофиркон пахтакорлари, Вобкент механизаторлари, Ғиждувон чорвадорлари, Бухоро пиллачилари, Навоий энергетиклари ва химиклари ҳузурида бир ойдан кўпроқ меҳмон бўлдилар. Аму-Бухоро канали иккинчи навбатининг қурувчилари, Бухоро ип-газлама комбинатининг бинокорлари уларнинг маҳоратига тасанно ўқидилар.

Область меҳнаткашлари гастролларнинг якунловчи кунида ажойиб спектакль ва концертлари учун меҳмонларга ташаккур билдириб, уларга янги муваффақиятлар тиладилар.

(ЎзТАГ).

Чехословакияда совет енгил автомобиллари кенг шуҳрат қозонган. Бундай машиналарни етказиб бериш иккала мамлакатнинг ўзаро товар айирбошлашида муҳим ўрин тутади.

СУРАТДА: Гавиржов шаҳридаги «Жигули» автомашиналарига хизмат кўрсатадиган марказ ва янги автомобиль магазинини кўриб турибсиз.

ЧТК—ТАСС фотоси.

◆ ФУТБОЛ

ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ

Кеча Москванинг «Динамо» командаси футболчилари ёшлар ва студентларнинг X Жаҳон фестивалида ўзларининг берлинлик клубдошлари билан ўртоқлик учрашуви ўтказиб 3:1 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Ҳисобни биринчи бўлиб ўйинни активлик билан бошлаган майдон эгалари очишди. Уларнинг ҳужумчиси Вроблевски тепган тўп ҳимоячимиз Зиковнинг оёғига тегиб, дарвозага тушди. Аммо орадан кўп ўтмай совет футболчилари ташаббусни ўз қўлларига олиб жавоб тўпини киритдилар (Петрушин). Ўйиннинг иккинчи ярмида москваликлар майдон эгаларини яна икки марта тўпни дарвоза ичидан олиб чиқишга мажбур қилдилар.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

▲ КАРОЧИ. Колумбия ҳукумати чет эл компанияларига қарашли қимматбаҳо металл конларини давлат ихтиёрига олиш тўғрисидаги қонун лойиҳасини миллий конгрессга тақдим этди. Ҳукумат, мамлакат территориясидаги олтин, платина ва бошқа нодир металларни қазиб чиқариш билан шуғулланувчи чет эл концернлари мамлакат қонунларини доимо бузаётганликларини ҳамда қимматбаҳо металлар конини ишга туширишда Колумбия капиталининг иштирок этиши тўғрисидаги ҳукумат таклифини рад қилганликларини бундай йўл тутишга асос қилиб кўрсатди.

Колумбия кон-руда ва нефть саноати министри Херардо Сильва Вальдерраманинг айтишига қараганда, биринчи навбатда Америка компаниялари — «Фронтино голд майнис», «Пата голд дреджинг» ва «Чоко пасифико»нинг мулклари давлат ихтиёрига олинади.

▲ КОПЕНГАГЕН. Даниянинг умумий таълим мактабларида 3 мингдан ортиқ ўқитувчи етишмайди.

Ғарбий Ютландия мактабларида ва Борнхольм оролида, айниқса кўплаб ўқитувчилар етишмаётир.

▲ ХАНОЙ. Вьетнам Демократик Республикаси билан Сингапур Республикаси ўзаро дипломатия муносабатларини ўрнатдилар. Ҳар иккала давлат пойтахтларида ана шу ҳақда расмий эълон қилинди.

▲ ҚОБУЛ. Афғонистон Республикаси Марказий Комитети мамлакат ҳукуматининг составини тасдиқлади. Давлат бошлиғи Муҳаммад Довуд Бош министр, миллий мудофаа ва ташқи ишлар министри лавозимларини эгаллади. Республиканинг биринчи ҳукумати 13 кишидан иборат. Муҳаммад Ҳасан бош министр ўринбосари, Файз Муҳаммад ички ишлар министри, Саййид Абдулла молия министри қилиб тайинланди. Абдул Раҳим Невин маданият ва ахборот министри лавозимини олди.

(ТАСС).

Коммунистик меҳнат зарбдори КПСС аъзоси Ғани Сайдалиев Тошкент экскаватор ремонти заводи 1-механика цехининг новатор ишчиларидан бири. У шу кунларда 1974 йил ҳисобига меҳнат қилиб, кўпларга ўрнак бўлмоқда.

● Ҳал қилувчи йилнинг меҳнат вахтаси

Юбилярлар зафари

Бизнинг интервью

«Главташкентстрой» I қурилиш механизацияси трестининг ташкил этилганига ўн йил тўлди.

Шу муносабат билан, мухбиримиз трест бошқарувчиси Н. И. ҲАКИМОВ билан учрашиб, унга бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

— Насим Илҳомович, трестнинг ташкил этилиши, ўтган давр мобайнида коллективда юз берган ўзгаришлар ҳақида гапириб берсангиз.

— Трестимиз 1963 йилда ташкил этилган эди. Фақатгина тўртта механизация бошқармамиз бор эди. Ҳозир бизнинг олтита бошқармамизда деярли уч ярим мингга яқин механизатор, инженер-техник ходимлар меҳнат қилмоқда. Улардан 750 нафари трест ташкил этилган кундан бери меҳнат қилиб келмоқда. Мингга яқин ишчи 5—10 йилдан бери трестимизда ишлаб келяпти.

Трест янги ташкил этилган йили 8 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарган эдик. 1973 йилда — беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида 16 миллион сўмлик иш бажариш ҳақида мажбурият олганмиз. Демак, 10 йилда қурилиш-монтаж ишларини бажариш 2 баравар ортди. Қурилиш ишларининг таннархи 1963 йилдагига нисбатан 18 процентга арзонлашди. Ўн йил ичида пойтахт қурилишларида 149 миллион сўмлик пудрат ишларини бажардик.

Ўтган йил, айниқса, биз учун қувончли йил бўлди. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига яхши меҳнат қилганлигимиз туфайли, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг юбилей Фахрий нишони билан мукофотландик.

— Трест коллективи ўзининг юбилейини қандай ютуқлар билан кутиб олди?

— Ҳал қилувчи йилни муваффақиятли якунлаш ташаббусига қўшилган коллективимиз трестнинг ўн йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олди. «Главташкентстрой»да биринчи бўлиб, ярим йиллик умумий ишлаб чиқариш планини 25 июнда бажардик. Пудрат ишлари плани 117,6 процент қилиб адо этилди. 9 миллион 387 минг сўмлик механизация ишлари бажарилди. Экскаваторлар ёрдамида 7,5 миллион кубометр, бульдозерлар билан эса 7,2 миллион кубометр тупроқ ишларини бажардик.

Бунга, албатта, механизаторларимиз бош пудратчилар билан яқиндан алоқада бўлиши, ўзаро социалистик мусобақани авж олдиришимиз натижасида эришдик.

— Бошқармалар ўртасида социалистик мусобақа қандай йўлга қўйилган?

— Ҳамма жойдагидек, трестимиз бошқармалари ўртасида ҳам социалистик мусобақа қизғин тус олган. Ўтган ярим йилликда бошқармаларимиз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажаришди. Бошқармалар ўртасидаги мусобақалар Туроб Одилов бошчилигидаги 4-механизация бошқармаси икки квартални бери пешқадамлик қилиб келяпти. Трестнинг кўчма Қизил байроғи яна шу коллективда қолдирилди, ва 2-кварталда ҳам ғолиб чиққанлиги учун бошқармага 1500 сўм пул мукофоти берилди. Шунингдек, бошқарма ишлаб чиқаришни юксак маданият ва эстетика бўйича ташкил этганлиги учун ВЦСПСнинг дипломини олишга эришди. Шундай дипломни 1,3-механизация бошқармалари ҳам олишга сазовор бўлган.

Трестда ҳозир 775 ишчи, бир участка, 6 бригада, 34 экипаж коммунистик меҳнат зарбдори деган номга эга.

Социалистик мусобақа илғорлари — бульдозер машинисти Турсун Акрамов, слесарь Жамол Орипов, кран машинистлари Лидия Фишер, Владимир Розин ва бошқалар. Бу рўйхатни яна ҳам давом эттириш мумкин.

— Иккинчи ярим йилликда коллективингиз олдида қандай вазифалар турибди?

— Ҳал қилувчи йилнинг иккинчи ярим йиллигида «Главташкентстрой»нинг бош пудратчи трестларида 8 миллион сўмлик иш бажаришимиз керак. Бош бошқармамиз бу даврда 362 минг метр турар жой ва бир қанча маданий-маиший ва маъмурий объектларни фойдаланишга топшириши лозим. Биз социалистик мусобақани яна ҳам кенг қулоч ёйдириб, барча куч ва ғайратимизни бош пудратчилар томонидан берилган буюртмаларни ўз вақтида бажаришга сарфлаймиз. Бунинг учун ҳозирданоқ машина ва механизмларни ремонт қилишни тезлатиш ва уларни керакли эҳтиёт қисмлар билан таъминлашга ҳаракат қилмоқдамиз.

Планетамиз янгиликлари

ИНГЛИЗ КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ТАЛАБЛАРИ

ЛОНДОН. Англия касаба союзлари консерваторлар ҳукуматининг иқтисодий йўлини қатъиян рад қилмоқдалар ва Британия тред-юнионлари конгрессининг раҳбарлиги консерваторларнинг «Инфляцияга қарши сиёсат» деб аталган сиёсатига нисбатан қаттиқ позицияда туришни талаб қилмоқдалар. Британия тред-юнионларининг шу йил сентябрда Блэкпулда ўтказиладиган навбатдаги конгрессининг кун тартибига етакчи инглиз касаба союзлари томонидан киритилган энг муҳим масалаларнинг асосий мазмуни мана шу. Инглиз касаба союзларининг бундай талабларни қўйишига мамлакат касаба союзлари орасида катталиги жиҳатидан иккинчи ўринда турган машинасозлик саноати ходимларининг бирлашган касаба союзи ташаббусчи бўлди. Шу союз тақдим этган резолюцияда Британия тред-юнионлари конгресси иқтисодий сиёсат масалаларида ҳукумат билан олиб бораётган музокаралар касаба союзлари аъзоларининг туб манфаатларига жавоб бермаётганлиги сабабли бундай музокаралар олиб бориш бутунлай тўхтатилсин, деб талаб қилинди.

Бир қанча касаба союзлари Британия тред-юнионлари конгрессида «иш ҳақига тааллуқли амалдаги қонунларга қарши актив курашишни» ҳукуматнинг «Инфляцияга қарши сиёсати»га чек қўйиш учун олиб борилаётган забастовка курашини координациялашни талаб қилди. Шунингдек, саноатнинг энг муҳим тармоқларини национализация қилиш мақсадида лейбористлар партиясининг программасини қўллаб-қувватлаш кераклигини айтди.

Обзорчиларнинг айтишларига қараганда Британия тред-юнионларининг навбатдаги конгресси кун тартибида касаба союз ташкилотлари томонидан киритилган резолюцияларининг характери касаба союз ташкилотларининг оддий аъзолари жанговар кайфиятда эканлигини, улар ҳукумат билан ҳамкорлик қилишга қаратилган келишувчилик йўлини рад этаётганликларини ҳамда монополияларнинг ва ҳукуматнинг меҳнаткашлар турмуш даражасига қилаётган ҳужумига қарши курашни авж олдиришни талаб қилаётганликларини кўрсатиб турибди.

(ТАСС).

ХАНОЙНИНГ ҚУРИЛИШ МАЙДОНЛАРИДА

ХАНОЙ. Ханой Ҳинди-Хитойнинг гўзал шаҳарларидан бири ҳисобланади. Шаҳар марказидаги кўпдан-кўп кўллар, тропик дарахтлар билан қопланган соя-салқин парклар, Вьетнам архитектурасининг қадимий дурдоналари — Будда ибодатхоналари ва храмлар, томига черепица ёпилган унчалик катта бўлмаган коттежлар, кўчалар ва хиёбонлар бўйлаб ўтқазилган дарахтлар — шуларнинг ҳаммаси меҳнаткаш шаҳарга, қаҳрамон шаҳарга одатдан ташқари гўзаллик бахш этади.

Вьетнамликлар ўз пойтахтларини жуда севадилар. Шунинг учун ҳам Ханой маъмурий комитетининг шаҳарни тезроқ тиклаш ва унинг чегараларини кенгайтириш тўғрисидаги чақириғи аҳолининг барча табақалари ўртасида қизғин маъқулланди.

Вайронгарчилик келтирувчи бомбардимонлардан бошқаларга қараганда кўпроқ шикастланган аҳоли зич яшайдиган Анзионг, Майхионг, Кхамтхиен, Тханьнян районларида ғишт ва бамбукдан вақтинчалик қурилган уйлар яна қад кўтара бошлади. Ханойда ўтган 6 ой ичидаги қайта тиклаш ишлари вақтида 4,5 мингдан ортиқ икки қаватли ғиштин уй ремонт қилинди.

Ханой ҳам бўйига, ҳам энига ўсмоқда.

(ТАСС).

ҚАРДОШ ПОЛЬШАДАН ДАРАКЛАР

ПОЙТАХТДА ЧИҚАЁТГАН «ЖИЧЕ ВАРШАВИ» ГАЗЕТАСИ ЎЗИНИНГ МАХСУС ИККИ САҲИФАСИНИ БУГУНГИ ПОЛЬША ТУРМУШИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛУВЧИ МАТЕРИАЛЛАРГА БАҒИШЛАДИ. ҚУЙИДА ШУ ГАЗЕТАДА БОСИБ ЧИҚАРИЛГАН БАЪЗИ ХАБАРЛАРНИ ЕРИТАМИЗ.

Ҳозир Польшада 33.202 минг киши яшамоқда. Улардан 53,1 проценти шаҳарларда туришади, мамлакатда ҳар куни 1570 кичик граждан туғиляпти.

Польша — Европадаги энг ёш мамлакат. Унинг гражданларидан ярмининг ёши 27,2 дан ошмайди. ПХРнинг аҳолиси планетамизда яшаётган одамларнинг 0,9 процентини ташкил этади. Польша аҳолисининг сони жиҳатидан жаҳонда 21 ўринда, Европада эса еттинчи ўринда туради.

* * *

Польша жаҳон саноатининг 2 проценти миқдорида маҳсулот беради. Маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда 11 ўринда туради. Мамлакат тошкўмир ва кулранг кўмир қазиб чиқаришда жаҳонда бешинчи ўринни, пўлат ишлаб чиқаришда тўққизинчи ўринни эгаллайди. ПХР балиқ овлаш кемаларини қуришда иккинчи ўринга чиқди, темир йўл вагонлари ишлаб чиқаришда эса тўртинчи ўринда.

ПХР жаҳон қишлоқ хўжалик маҳсулотининг 2,2 процентини беради. Республика картошка ва жавдар буғдой билан таъминлашда жаҳонда иккинчи ўринда, сули билан таъминлашда тўртинчи ва қанд лавлаги билан таъминлашда бешинчи ўринда туради.

* * *

Польшада социалистик қурилиш йилларида ташқи савдо тузилиши тубдан ўзгарди. Агар иккинчи жаҳон уруши арафасида мамлакатнинг мол чиқаришида машиналар экспорт қилиш 1,4 процентни ташкил этган бўлса ҳозирги вақтда саноат молларини экспорт қилиш 54 процентни, машина ва механизмларни экспорт қилиш эса 38,5 процентни ташкил этади.

* * *

Мамлакатнинг пўлат магистралларидан ҳар суткада 750 пассажир ва 6000 товар поездлари ўтади. Уларнинг ўртача ҳаракат тезлиги соатига 40,5 километр, поездларнинг энг катта тезлиги — 130 километр. Товар составларида ташилаётган ҳамма юкларнинг чорагини тош кўмир ташкил этади.

* * *

Варшава сув билан таъминлашда Европадаги энг яхши шаҳар ҳисобланади. Бу шаҳар ҳар куни 656.000 кубометр сувни истеъмол қилади. Пойтахтда яшаётган ҳар кишига 314 литрдан сув тўғри келади. Республиканинг энг йирик саноат маркази ҳисобланган Лодзь шаҳри ҳар куни 220 минг кубометр — шаҳардаги ҳар кишига 115 литрдан сув сарфлайди.

М. АНТИПОВ,
АПН мухбири.
Варшава.

Жипслик ва ҳаракат бирлиги

ҚРИМДАГИ ДЎСТОНА УЧРАШУВ ҲАҚИДА ЖАҲОНДА БИЛДИРИЛГАН ФИКРЛАР

Коммунистик ва ишчи партиялар раҳбарларининг Қримдаги дўстона учрашуви жаҳондаги кўп мамлакатларнинг зўр эътиборини ўзига жалб этди.

Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Монголия, Польша, Румыния, Чехословакия матбуот органлари шу учрашувнинг якунлари тўғрисидаги ҳужжатнинг тўла текстини ва учрашув қатнашчиларининг фотосуратларини кўзга яққол ташланадиган ўринларда босиб чиқардилар.

Болгариянинг «Земеделско знаме» газетаси «Қримда қардош социалистик мамлакатларнинг социализм ва тинчлик манфаатларини кўзлаган ҳаракат бирлиги намойиш қилинди», деб таъкидлайди. София радиосининг шарҳчиси қуйидагиларни айтди: «Қримдаги учрашув социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ўзаро келишиб олинган ижобий сиёсати ва КПСС XXIV съезди қабул қилган тинчлик программасини бундан буён ҳам амалга ошириш ишига катта ҳисса қўшди».

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «Руде право» газетаси ёзади: «қардош партияларнинг раҳбарлари Қримда учинчи марта учрашдилар. Бинобарин, наф келтирадиган яхши традиция вужудга келди, деб тўла асос билан айтиш мумкин. Қримда муҳокама этилган масалалар бу учрашув шу йилдаги жуда муҳим сиёсий воқеаларнинг бири бўлиб қолганлигини яққол исбот қилади. Қримда илгари ўтказилган учрашувдан буён бир йил ўтди. Аммо шу давр мобайнида эришилган натижалар социалистик мамлакатларнинг тинчлик йўлида биргаликда кўрсатаётган ташаббуси чуқур маънога ва катта аҳамиятга эга эканлигини яққол намойиш қилади. Саккиз мамлакат қардош партияларининг раҳбарлари қўлга киритилган муваффақиятларнинг муҳим эканлигига зўр мамнуният билан баҳо бера олдилар».

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «Гранма» газетаси Қримдаги учрашув қатнашчиларининг социалистик мамлакатлар ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш, социализм ва тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб халқаро майдондаги ҳаракатни мувофиқлаштириб олиб бориш ҳақидаги даъватига алоҳида эътибор беради.

Югославиянинг «Политика» газетаси Қримдаги учрашув якунларига доир ҳужжат баёнини: «КПССнинг ташқи сиёсатига ва Л. И. Брежневнинг шахсан қўшган ҳиссасига юксак баҳо берилди», деган сарлавҳа остида босиб чиқарди. «Политика» ва «Борба» газеталари учрашув қатнашчиларининг умуман халқаро вазиятда катта ижобий ўзгаришлар рўй берди ва тинчликни ҳамда халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун янада қулай истиқболлар очилди, деб чиқарган хулосасига эътиборни жалб этадилар.

Италия коммунистларининг «Унита» газетаси Қримдаги учрашувнинг якунлари халқаро майдонда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди. Франция Компартиясининг органи «Юманите» газетаси Қримдаги учрашув якунлари тўғрисидаги хабарни «барча давлатлар кескинликни янада кўпроқ юмшатиш учун ўз куч-ғайратларини бирлаштиришлари лозим», деган сарлавҳа остида босиб чиқарди. «Саккиз социалистик мамлакат коммунистик ва ишчи партияларининг раҳбарлари, — деб ёзади газета, — барча манфаатдор давлатларнинг биргаликда ҳаракат қилиб, халқаро майдондаги ижобий силжишларни мустаҳкамлашлари, тузилган битим ва шартномаларни изчиллик билан амалга оширишлари, умумий тинчликни таъминлашдан иборат асосий мақсад сари оғишмай олға боришлари муҳим эканлигини уқтириб ўтдилар».

Ғарб мамлакатларининг информация агентликлари Қримдаги учрашувнинг якунларига доир ҳужжатнинг батафсил баёнини эълон қилдилар. ЮПИ агентлиги қуйидагиларни таъкидлайди: партияларнинг раҳбарлари 1972 йил июль ойида учрашганларидан буён ўтган давр ичида социалистик мамлакатлар ташқи сиёсат соҳасида анча катта муваффақиятларга эришдилар.

Франс-Пресс агентлигининг хабарида бундай дейилади: учрашувда умумий тинчликни таъминлаш соҳасида социалистик мамлакатларнинг актив ҳамкорлигини ривожлантиришга якдиллик билан қарор берилганлиги изҳор қилинди, уларнинг Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг муваффақиятли ўтишига ёрдам беришга тайёр эканликлари қайд қилинди.

Япониянинг Киодо Пусин агентлиги Қримдаги учрашувга доир ҳужжатни «Тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлида ғайратга-ғайрат қўшиб ҳаракат қилишга даъват этувчи тинчлик декларацияси» деб атайди.

«Нью-Йорк таймс» газетаси Қримдаги учрашувга доир хабарни кўзга яққол ташланадиган ўринда босиб чиқарди. «Совет Иттифоқи ва унинг иттифоқчилари, — деб ёзади газета, — Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Умумевропа кенгашини 1973 йилнинг охиригача тугаллашга яна бир марта даъват этдилар ва бу кенгашнинг якунловчи босқичини олий даражада ўтказиш лозим, деб ҳисобладилар. Саккиз коммунистик партиянинг раҳбарлари Камбоджадаги можарони бартараф қилишга ва Вьетнамда ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимга қаттиқ риоя қилишга ҳам даъват этдилар. «Нью-Йорк таймс» газетаси таъкидлаб ўтганидек, учрашув қатнашчилари КПССнинг сиёсатига ва Л. И. Брежневнинг ана шу сиёсатни амалга ошириш учун шахсан қўшган ҳиссасига юксак баҳо бердилар.

Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси Қримдаги учрашув қатнашчиларининг барча манфаатдор давлатларга мурожаат қилиб, умумий тинчликни таъминлаш мақсадида халқаро майдонда рўй берган ижобий силжишларни мустаҳкамлашга даъват этганлигига катта эътибор беради.

(ТАСС).

УЧ РЕЙС БЎЙЛАБ

Пойтахт локомотивчилари электр поездларда пассажирлар ташишни тобора яхши йўлга қўймоқдалар. Шу кунларда иккита электр поезди Тошкентдан Янгийўлга етти марта, Чинозга икки марта, Сирдарёга тўрт марта мунтазам қатнаб турибди. Тошкент локомотивчилари ихтиёридаги составлар сони ҳам тобора ортиб бормоқда.

Тошкент темир йўл бўлими локомотивчилари беш йиллик биринчи йилининг ноябрь байрамини Тошкент — Янгийўл ўртасида биринчи бор электр поезди қатновини бошлаш билан нишонлаган эдилар. Шундан сўнг, Тошкент электричкаси Олмазор станциясига етиб борди.

Шу йилнинг 23 апрель куни қарийб 80 километрлик оралиқда Тошкент—Сирдарё электр поезди дастлабки пассажирларни манзилга элтиб қўйди.

Тошкент темир йўли бўлимининг ишчи-хизматчилари олдида бу беш йилликда электр поездларни ривожлантириш бўйича катта вазифалар турибди. Улар ўз вазифаларини сидқидиллик билан адо этмоқдалар. Бу йил Тошкент — Хўжакент оралиғида 65 километр узунликдаги электр линияси қурилиши бошлаб юборилди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллик юбилейи шарафига темирйўлчилар ана шу линияни муддатидан илгари ишга тушириш мажбуриятини олдилар.

Шунинг билан бир вақтда, эски Зангиота, яъни «Ўзбекистон» станциясида электродепо қурилиши бошлаб юборилди. Бу депо беш йилликнинг зарбдор қурилиши, деб ном олди. Унда электр поездлар ремонт қилинади. Депо атрофида ишчилар шаҳарчаси қад кўтаради. Шаҳарчада дам олиш уйлари ва бошқа маданий-маиший корхоналар ишга туширилади.

Тошкент электричкасининг истиқболи янада порлоқ. Тошкент — Хўжакент дистанциясидан сўнг 116 километрлик масофада Тошкент—Ангрен линияси қурила бошланади.

Биринчи Тошкент электричкасини бошқарган мутахассислар ва ремонтчилар Ленинград, Махачқалъа, Минерал сувлар шаҳарларида касб ўрганиб келишган. Ҳозир Тошкент темир йўл бўлими қошида электричка қатнови ривожланиши билан бошқарувчилар ҳамда ремонтчилар тайёрлаш курслари иш бошлаб юборди. Эндиликда, ана шу касб мутахассислари Тошкентда тайёрланмоқда.

Холодильникларга бўлган талаб республикамизда йил сайин ортиб бораяпти. Аҳолининг ўсиб бораётган талабини ҳисобга олган Тошкент холодильник заводи конструкторлари ва ишчилари янада такомиллашган холодильникларни яратиш устида катта иш олиб бормоқдалар. Тўртинчи кварталда ишлаб чиқариладиган «ОАЗИС—3» холодильниги ана шу ижодий изланишнинг меваси бўлади.

СУРАТДА: янги холодильник.

М. Нуриддинов фотолари.

⊙ Редакцияга хат

ҲОВЛИ ТЎЙИ ЎТКАЗМОҚЧИ ЭДИК...

Ҳа, мана, беш ойдан бери ошна-оғайни, қариндош-уруғлар олдида юролмайдиган бўлиб қолдик. Сабаби, Чилонзор районининг 20-кварталидан коттеж олиб, кўчиб кирдигу, доғда қолдик. Нега дейсизми, овқатларни ҳали ҳам ўтин-ёғоч ёқиб пишириб, чойни самоварда қайнатиб ичяпмиз. Меҳмон чақиргандан кейин, газ бўлмаса, тоза қийналаркансиз.

Элликка яқин оила районадаги 35-ЖЭКка қатнайвериб, тинка мадорлари қуриди. Мана, август ҳам кириб келди. Райгаздагилар эса парвойи палак. Улар шикоят қилиб борувчиларнинг аризаларини олиб қолиб, уларга ёрдам бериш ўрнига, ваъдадан нарига ўтолмаяптилар. Қани айтинг-чи, бу аҳволда биз қачон ҳовли тўйин ўтказамиз. Балки шаҳар газ таъминоти бошқармасидагилар бунга жавоб беришар.

Ж. ЮСУПОВ,
М. ХОЛМАТОВ,
Б. ШОИСЛОМОВ,
Б. ҲОШИМОВ,
И. КАРИМОВ,
20-кварталда истиқомат қилувчилар

АНТИҚА МАРШРУТ...

38-маршрутдаги автобусга ишингиз тушиб ҳеч «мазза» қилганмисиз? Автобусда ҳам мазза қилар эканми, унинг бошқаларидан фарқи нима дейсизми? Фарқи шуки, унинг ўзига хос, унча-мунча киши тушунавермайдиган «Мураккаб» графиги бор. Мен ҳадеб мақтайвермай-у, ўзингиз йўлингиз тушса билиб оларсиз. Аммо, айрим хусусиятларини, ҳар ҳолда билиб қўйсангиз чакки бўлмайди: бир соат-ярим соат кечикиб қолгудек бўлса, асло парво қилманг, кутаверинг, сабрнинг таги олтин дейишади, барибир келади. Баъзи одамлар шунақа пайтларда бекордан бекорга ўзларини уринтириб, «вой, кечга қолдим», «вой, қаерларда қолиб кетди экан», деб типирчилаб қолишади. Қаёқда ҳам қоларди?! Юргандирда, келади. Яхшиси чидант. Битта сирни айтиб қўяйлик, ҳар эҳтимолга қарши ўзингиз билан газета олиб олсангиз, бекатда иш беради. Вақт ўтганини сезмай қоласиз.

Ўзингиз билан деяётганимизнинг сабаби шуки, Қорақамиш массивидан тополмайсиз, киоскалар йўқ.

Кеч соат 9—10 лардан кейин автобус кутиб овора бўлманг. Нима? Бошқа автобуслар 12,1 ларгача... дейсизми? Бошқа автобуслар «38» эмасда. Графигининг ўзига хослиги ҳам шунда, ҳа, 38-маршрутдаги автобуслар ҳақида батафсил маълумотни Студентлар шаҳарчасида яшаб, ўқиётган студентлардан билиб олишингиз мумкин. Улар кўп марта «мазза» қилишган.

С. БОЛТАБОЕВ.

Тошкент оқшоми'да босилгандан кейин

„РЕЖАСИЗ ИШ— КЕЛТИРАР ТАШВИШ“

Шу сарлавҳа остида газетамизнинг 20 июнь сонида босилган мақолада ҳозирги уйсозлигимизнинг аҳволи, бинокорлар ишидаги айрим нуқсонлар ва улар олдида турган вазифалар ҳақида гапирилган эди.

«Жилстрой» трестига қарашли 3-йирик панелли уйсозлик заводидан олинган жавобда бундай дейилади: дарҳақиқат завод маҳсулотларининг сифати паст эди. Завод коллективи бу масалага эътиборни кучайтирди — тайёрланаётган бетон буюмлар сифати яхшиланди. Айрим ускуналар янгиланди. Сифатни текшириш қатъий назорат остига олинди. Тайёр маҳсулотларни омборларда сақлаш иши ҳам йўлга қўйилмоқда, шу мақсадда омборхона бутунлай реконструкция қилинмоқда. Бироқ шаҳардаги айрим заводларнинг уйсозлик заводи буюртмаларини вақтида бажармаётгани ишга салбий таъсир этмоқда.

Завод маъмурияти буюртма олган заводлар бу ишда уларга ёрдам кўрсатади, деган умидда.

ГФРДА АМЕРИКА РАЗВЕДКАСИНИНГ ҲАРАКАТЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. «Нью-Йорк таймс» газетасида босилган хабарда айтилишича, Германия Федератив Республикаси территориясидаги Америка қўшинларининг разведка органлари телефон орқали гаплашувларни махфий равишда эшитиб турибдилар. Почта орқали юборилган хатларни текшириб кўрмоқдалар ва ўз назоратлари остидаги ташкилотларга разведка агентларини жойлаштириб қўймоқдалар.

Германия Федератив Республикасидаги Америка қуролли кучларининг разведка органлари ҳозирги вақтда муайян ташкилотларга қарши «операция» ўтказаётганликлари рост эканлигини АҚШ мудофаа министрлиги тасдиқлади.

БОНН. «Нью-Йорк таймс» газетасида босилган хабар Ғарбий Германия жамоатчилиги доираларининг кенг эътиборини жалб қилди. «Агар «Нью-Йорк таймс» газетаси босиб чиққан хабар рост бўлса, деб ёзади «Зюддойче цайтунг» газетаси, бу ҳол Американинг разведка органлари қонунига хилоф равишда ҳаракат қилаётганликларини кўрсатади».

«Франк Фуртур Рундшау» газетасининг хабар беришига қараганда редакция ходими телефон орқали айтган гапларни Америка разведкаси махфий равишда эшитиб ёзиб олганлигини исботловчи ҳужжат редакция қўлига тушган. Телефон орқали қилинаётган жосуслик, деб ёзади «Франк Фуртер Рундшау» газетаси, Америка махфий бошқармаси штаби бошлиғининг ўринбосари генерал майор Г. А. Арон буйруғи билан ташкил қилинмоқда.

Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг расмий вакили Фон Вейхмар, Германия Федератив Республикасида телефон орқали гаплашувларни махфий равишда эшитиб, ёзиб олаётган Америка разведка бошқармасининг ҳаракатлари тўғрисидаги хабарларни ҳукумат ҳузуридаги махсус комиссия яқин кунларда текширишга киришади, деди. Шу билан бирга Фон Вейхмар комиссия ишининг натижалари эълон қилинмайди» деб шама қилиб қўйди.

(ТАСС).

БОЛГАРИЯ. Габрово шаҳридан ўн километрча нарида бир жой бор. У ерда ҳаёт 18 аср календари бўйича давом этади, техника прогресси ҳам келиб етмаган. Бу Стара Планина тоғлари ёнбағрида жойлашган Этир этнографик парк-музейидир. Шу жойларнинг аҳолиси бундан икки аср муқаддам яшаган шароит ва ҳаёт парк-музейида тўлалигича акс этирилган.

СУРАТДА: ҳунармандлар кўчаси.

Централфото — ТАСС фотоси.

ШАНБА ОҚШОМИ

Мажидиддин ХАВОФИЙ.

Хористон

Яхшиларга суҳбатдош бўлмоқ ва ёмонлардан узоқлашмоқ ҳақида

Яхши ёки ёмон улфат аттор билан гулхан кабидир. Агар аттор билан ўтирсанг сенга мушк беради ёки либосингни хушбўй қилади. Агар ўтга яқин ўтирсанг, ё либосингни куйдиради, ё тутуни билан бадбўй қилади.

ҚИТЪА:

Дин йўлида агар суст бўлсанг ҳамки,
Аммо, яхшилардан узоқда бўлма!..

Доноларнинг айтишича, бойлик учун бўлган дўстликнинг охири войдир ва куни келиб адоватга айланади. Бойлик дунёпарастнинг севган маъшуғидир. Дунёпараст бирор кимсани ўз маъшуғига ошиқ қилса, демак, охири орада душманлик пайдо бўлади.

МАСНАВИЙ:

Кишиким дўстлашса умид қилиб мол,
Дўстлиги ботилу ўзидир баттол.
Мол сўзи арабча майлдан эрур,
Кимнинг моли бордир тез селга берур.
Селга бериб молинг айласанг барбод,
Муҳаббатинг уйи бўлғуви обод!

Ҳикоят. Луристон вилоятида бўлган пайтимда бир киши мен билан суҳбатдош бўлиб қолди. Унинг хислати ва сифатини тақрир қилишга қалам ожиз эди. У барча ёмон сифатларни ўзида мужассам қилган эди.

ҚИТЪА:

Унинг танбаллигидан одам жондан тўяди,
Ҳар ким у билан бўлса бир нафас агар ҳамроҳ.
У шундай дангасаки, кўз очгиси келмайди,
Танбалликдан нафас ҳам олгиси келмас, эвоҳ!

У хурсандчиликни ҳеч қачон ўзига яқинлаштирмаган, очкўзликдан эса тўқлик нималигини билмаган эди. Агар унинг олдига noз-неъматлар қўйсанг, дўзах меъдаси кўпроқ, келтир деб наъра урарди.

БАЙТ:

Ёлғон билан лоф-қоф урганн замон,
Тенг келолмас унга ҳеч бир қиссахон.

У доимо маҳол сўзларни гапирар, тили олов каби ўткир, табиати эса, Аби Лаҳаб хотини каби фитна қўзғотувчи эди... У ҳатто кўр кўзидан нур чиқарар, чумоли тухмидан оқини айриб олар, ундан на оғиздаги тиш омонлик топарди-ю, ва на кўз киприги сокинлик.

ҚИТЪА:

Бахилу ялқовлигин қандай баён қилайин.
Барибир ишонишмас айласам шарҳу-баён.
Унинг тишлам нонига тегмагай асло қўлинг,
Икки йиллаб уйида ўтирсанг бўлиб меҳмон!

На ўчоғида хокистару ва на дастурхонида нон ушоғидан асар бор эди. Овқат қилинмаганидан ошхонаси пахтадан ҳам оқ, косалари эса, мунофиқлар дилидан ҳам қорароқ. Нон еяётган пайтда кўзлари юмуқ, қўли эса, дастурхон устига доимо узатиғлиқ эди.

Хулласи калом, сафарда ҳамроҳ бўлганимиздан дилимиз қон, ҳаётда унга дуч келганимиздан кўнглимизда афғон эди. Қайга бормайлик ажалдек ортимиздан қувиб юрар, қайда ўтирмайлик балодек бошимизда ҳозир турар эди. На ундан қутулиш имкони-ю, на ажралиш поёни ва на манзилнинг ном-нишони бор эди. Бахтли кунларнинг бирида сафарда кетаётганимизда бирдан қароқчилар ҳужум қилиб қолди ва икки ўртада жанг бошланди. Улар ғолиб келишди ва барча молимизни тортиб олишди. Бир турк уни таниб қолди ва деди: «Бу қотил қочқиндир, у ўзини билдирмай, сизларга қўшилиб олипти!» Биз дедик: «Нимамизни олсанг ол-да, уни ҳам қўшиб олиб кет! Агар бизни ундан қутқарсанг молимиз сен учун ҳалол бўлади!» Турк кулди ва уни орамиздан олиб кетди.

Ундан халос бўлгач, шукроналар айтиб, бир-биримизга дедик.

ҚИТЪА:

Очарчилик, муҳтожлик, қарзу таланишдан
Ёмон билан суҳбатдош бўлмоқ оғирдир ҳардам.
Ёмоннинг суҳбатидан омон бўлайлик доим,
Ундан енгилроқ, эрур бахтсизлик, қайғу алам.

Синалмаган киши билан сафарда ҳамроҳ бўлма, сўнгги пушаймоннинг фойдаси йўқ.

ҲИКМАТ. Сафар — серхатардир. Аммо, ёмон киши улфат бўлса, яна ҳам хатарлироқдир.

ҚИТЪА:

Ёмон улфат билан сафар хатодир,
Жону молга ундан оғир балодир.
Юз меҳнатла уйда ўтирсанг агар,
Яхшидир, ёмон-ла қилгандан сафар!

ҲИКОЯТ. Қари ва ориғ бўлгани учун эшак билан бир туяни қўйиб юбордилар. Ҳар иккови саҳрога чиқиб, ака-ука бўлишга аҳд қилдилар. Иттифоқо ҳавоси хуш ва суви дилкаш бир сабзазорга етиб келдилар. Бир неча кун ўша жойда ўтлаб юришди. Ориғ танларига ва яғир елкаларига даво қилишди. Бир куни эшак баланд тепа устига чиқиб, узоқда бўй чўзиб турган дарахтларни кўрди. Тўтилар ширин забон мутриблар каби таранnum қилар, ёввойи кабутарлар мастона қоматларини чўзиб, «ку-ку»лаб юрар, оҳулар сабзазорда дам олиб ётишар, булбуллар эса, ғазал ўқишарди.

ФАРД:

Боғу сабзазорларда бугун сайр замони,
Қушлар қўшиқ, куйлашар кулган бугун даврони!

Эшак деди: Эй укам, бугун бир ашула айтиб, ошифта қушларни парвозга келтиришни хоҳлайман!..»

ҚИТЪА:

Шундай айтай ашула, овозимнинг завқидан,
Фаришталар ҳаттоки қилсин жўш ила хуруш.
Ёқимли бу нағмамни қушлар эшитган замон,
Лол қолишиб, сайрамай бўлиб қолишсин хомуш!

Туя деди: «Зинҳор бу орзуни каллангдан чиқарки, овозинг ёқимсиз ва даҳшатлидир. Нафратли овозингдан одамлар эмас, ҳайвонлар ҳам заҳмат чекишади». Эшак деди: «Дўст билан душман орасида тафовут ва яхши билан ёмон орасида ихтилоф бор. Ҳар хил гапга ишонма! Мен мусиқа фанида ва овозимни созлашда кўп машаққатлар тортганман. Мен мусиқа табиатини ва яхши-ёмон овознинг тафовутини яхши биламан!..» Туя деди: «Бу ҳавасни ташла! Қишлоқлар узоқ, карвон йўли эса бизга яқиндир. Карвон ўтиб кетаётган бўлса, овозингни эшитиб қолади. У пайтда юк остига тушасан ва «Ироқ», «Исфахон» нағмангдан ўзинг ғамгин бўласан. Мен бор гапни айтдим. Уёғини ўзинг биласан!»

ҚИТЪА:

Ҳар ким агар сўзларингга қулоғини солмаса,
Тилингни тий, қилма унга ўгит, сўзларинг бекор.
Беморга сен, хурмо ема, десанг агар еса, у,
Сенда нима гуноҳ дарди ошиб яна бўлса хор!

Шу он эшак наъра тортиб юборди ва нафратли садоси карвонга етиб борди. Карвондагиларнинг эшаги чарчаб, юк остида қолган эди. Дарҳол келиб, эшак билан туяни тутиб олдилар ва устига юк юкладилар.

ФАРД:

Мусофир кўрса агар эгасиз бирор эшак,
Марвдан Ҳиригача миниб боради, бешак.

Озгина йўл босилгач, эшак юролмай қолди. Унинг юкини ҳам туяга юкладилар. Яна бир оз юрилгач, эшак бутунлай юролмай қолди Уни кўтариб, туя устига ўнгардилар.

БАЙТ:

Сен туфайли бугун мен жуда енгил, ҳушёрман.
Юким устига яна юкинг бўлса қўявер!

Бир тепа устига етиб келганларида, туя юришдан тўхтади. «Нега юрмаяпсан?» сўради эшак. «Рақсга тушмоқчиман!» деди туя. «Эй, нодон, ҳозир рақс қиладиган пайтми? Юр!» деди эшак. «Менда бир завқ ва ажойиб ҳолат пайдо бўлиб қолди» деди туя. «Нима сабабдан?» сўради эшак. «Ўша сабзазорда сен чалган дилкаш ва ёқимли нағмадан!» деди туя. Шундай деб, рақсга тушиб кетди. Эшак унинг устидан қулаб, бўйни синди.

ҚИТЪА:

Насиҳатим эшит, эй ҳушёр киши,
Аҳмоқ билан асло бўлма суҳбатдош.
Нодон киши қора сиёҳга ўхшар,
Доғи тегмай ундан олиб қочгин бош!

Бузуржмеҳр ҳаким шундай деган: «Аҳмоқ киши яхши одамлар орасида гўёки қўтир касали теккан қўйга ўхшайди. Соғлом қўйларнинг яхшилиги унга қийинлик билан таъсир қилади. Аммо, унинг касали эса, соғлом қўйларга осонлик билан юқади!».

ҚИТЪА:

Тоифада бўлса бир киши ёмон,
Бошқаларга тегар ундан кўп зиён.
Минг ман сувни, кўргил, ҳаром қилади,
Нажосатдан томчи тушгани замон.

Бир улуғ киши шундай деган: «Ёмон билан яхши сув билан ёққа ўхшайди. Агар чироқни фақат ёғ билан тўлдирсалар, яхши ёнади. Борди-ю, унга озгина сув аралашса, хира ёнади ва чирсиллаб фарёд қилади!»

ҚИТЪА:

Яхшиларда доим ёмон суҳбати,
Шуришу, фитна-ю, афғон қўзғатар.
Қутирган ит гарчи тишламаса ҳам,
Нафаси текканда зиён қўзғатар.

М. Ҳасанов тайёрлаган.

● Олим юбилейига

Чиройли совғалар

Жаҳон илм-фанига буюк ҳисса қўшган олим ва мутаффакир Абу Райҳон Берунийнинг 1000 йиллик таваллуди куни тобора яқинлашиб келмоқда. Олимнинг ана шу катта тўйига Тошкент чинни буюмлари заводи муносиб совғалар тайёрлаяпти.

Корхонанинг бадиий безаклар бўлими «Абу Райҳон Берунийнинг 1000 йиллиги» деб заррҳал билан ёзилган чинни буюмлар ишламоқда. Ранг-баранг лаган, чойнак, пиёла, коса ва бошқа буюмлар чиройлилиги билан кишини ўзига мафтун қилади. Завод шундай чинни буюмлардан тўрт юз минг дона ишлаб чиқаради.

Булардан ташқари. бош рассом Ботир Собиров раҳбарлигидаги рассомлар ва чиннисозлар олимнинг ёрқин сиймоси туширилган кўзалар ҳам тайёрлашмоқда. Олим юбилейига чиннисозлар «мусаллас» учун янги турдаги кўза ҳам ижод этдилар.

Т. РАВШАНОВ.

РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОР ТАРИХИДАН

Рангли телевидение системасининг биринчи лойиҳаси 1925 йил февралида совет инженери И. Адамиан томонидан яратилди. Унинг усули бўйича рангли телевизион тасвирлар 1928 йили Англияда илк бор намойиш қилинди. Лекин у вақтда тажриба кам бўлгани учун уни ривожлантириш иложи бўлмади. Кейинроқ, оқ-қора телевидение соҳасида катта тажрибалар тўплангач, рангли телевидение кўрсатиш яхши йўлга қўйилди.

Ҳозир бизнинг Ватанимизда, Франция, АҚШ ва ГФР каби мамлакатларда бир-биридан фарқ қилувчи ўзига хос рангли телевидение системалари ишлаб чиқарилган.

● Билиб қўйган яхши

ОФТОБДА ҚОРАЙИШ ФОЙДАЛИМИ?

Офтобда қорайиш одам терисида махсус бўёқ моддаси — меланиннинг кўпроқ ҳосил бўлиши демакдир. Бу пигмент терида ҳамиша бир озгина бўлади, терининг ранги ҳам шу моддага боғлиқ.

Қуёш ёки симоб-кварц лампасидан тарқаладиган ультрабинафша нурларининг қайта-қайта, оз-оздан таъсир этиши натижасида бадан қораяди. Ультрабинафша нурлар таъсирида организмда бир қанча фойдали ўзгаришлар рўй беради; жумладан, терида Д витамини ҳосил бўлади. Бу витамин қонга шимилиб, суякларда кальций ва фосфорнинг тўпланишига ёрдам беради, бу эса рахитнинг олдини олади ва даволайди. Баданнинг қай сабаб билан қорайиши фарқсиз эмас. Оддий грелка инфрақизил нурларни сочади, бунда ҳам пигмент кўп ҳосил бўлиб, тери қораяди: пигмент ҳосил бўлиб баданнинг қорайиши— организмни мустаҳкамлайди.

Ультрабинафша нурларда қуёш энергияси бошқа нурларга қараганда кўпроқ бўлади. Ана шу энергия терига сингиб, турли ферментларнинг фаолиятини кучайтиради, организмда ҳимоя реакцияларини қон яралишини ва модда алмашинувини яхшилайди, шунингдек, терининг янгиланиш процессини тезлатади, яъни нобуд бўлган эски ҳужайралар кўчиб тушиб, янги ҳужайралар билан алмашинишини тезлатади, терининг сиртидаги микробларга қарши чидамини кучайтиради.

Қуёш ёруғлигида ультрабинафша нурлар билан бирга кўринувчи нурлар ва ультра қизил нурлар ҳам бор. Уларнинг биргалашиб таъсир этиши натижасида бадан текис қорайиб, ҳаддан ташқари иссиқнинг зарарли таъсиридан сақлайди. Қорайган теридаги меланин моддаси қуёш ёруғлигида кўринувчи ва ультрақизил нурларни ютиб, ичкаридаги тўқималарга ўтказмайди. Айни вақтда, қон айланиш кучаяди ва бадан терлайди, шу туфайли одам теварак-атрофидаги ҳавога иссиқни тез тарқатиб, қизиб кетишдан сақлайди. Бадани яхши қораймаётган киши дарров қизиб кетади; айниқса, саратонда, куннинг иссиқ вақтида офтобда бирданига узоқ ётмаслик керак. Офтобда узоқ ётилгандан кейин бадан тез қорайиши, лекин айни вақтда бадан куйиб организм зарарланиши мумкин.

Офтобда меъёрдан ортиқ ётиш натижасида эски касалликлар зўриқиши, юрак-томир системаси ва меъда-ичаклар фаолияти бузилиши, уйқусизлик, асабийлик бошланиши, шунингдек, бадан куйиши, иссиқ элитиши ёки офтоб уриши мумкин. Модомики шундай экан, офтобда қорайишга қарор қилишдан олдин врач билан маслаҳатлашиш керак.

ГЎЗАЛ ФАРҒОНА

Гўзал Фарғонам менинг,
Асил дурдонам менинг.

Ҳа, Фарғона ўзбек диёрининг ҳуснига ярашиб тушган холдек чиройли, фусункор ва хушманзара бўстондир. Бу гулшаннинг суви кавсар, тупроғи олтин, ҳавоси мусаффо, тоғ ва боғлари оромгоҳ! Фарғонанинг Ҳамзаобод тоғларига келган киши роҳатда дам олиб, лаззатли ҳордиқ чиқаради. Штатсиз фотомухбиримиз Н. Раҳмонов юборган бу суратларда сўлим соҳиллар, дилкаш кишилар тасвирлаган.

Кўргазма очилди

Николай Корнилов ёш талантли журналист — рассомлардан. У қатор йиллардан буён Қорақалпоғистонда яшаб ижод этмоқда. Моҳир рассом томонидан ишланган турли экспонатлар ҳамиша томошабинларни мафтун этиб келади.

КЕЧА

«Узбекистон» нашриёти залида рассомнинг график асарлари кўргазмаси очилди. Кўргазма 15 августгача намойиш этилади.

● Жаҳон пазандалигидан лавҳалар

АСИЛ ЗИРАВОР

Ботаникада лаурис нобилис деб юритиладиган бу зиравор лавр (дафна) дарахтининг барги бўлиб, овқатларни хушбўй ва тотли қилишини барча билади. Уни ўзини еб бўлмаса-да, бироқ қўланса ҳидли, масалан, балчиқ ҳиди анқиб турадиган ўрдак, ғоз, чўчқа ва товуқ гўштларини пиширишда жуда қўл келади. Бундан ташқари, лавр япроғи балиқнинг ўзига хос ҳидини кетказиб пиширишда, колбаса, консерва тайёрлашда, мева ҳамда сабзавотларни сиркалашда кенг кўламда ишлатилади.

Лекин бу ноёб зиравор фақат пазандалик билангина эмас, балки анчагина маданий ва ҳатто сиёсий воқеалар билан боғлиқ эканлигини кўпчилик билмайди. Чунончи, қадимги Юнонистонда Олимпия ўйинларида ғолиб чиққанларга соврин сифатида лавр шохчаси берилган. Қадимда лавр дарахти фан ва санъат маъбудаси Апполоннинг рамзи (герби) деб тасаввур этилган.

Сиз агар Ленинградга борган бўлсангиз, ёзли боғнинг катта йўлагида оқ мармардан ясалган яланғоч Апполоннинг ҳайкалига кўзингиз тушади. Унинг бошида лавр шохчаларидан саллассимон гулчамбар турибди. Музейларда, тарихий китобларда буюк мутафаккир Вольтернинг суратини кўрган дирсиз, унинг мўътабар бошини ҳам лавр безаб турибди.

Лаврдан тайёрланган гулчамбарни катта муваффақиятларга эришган ёзувчи, рассом, артист ва олимларга талантига таҳсин юзасидан мукофот тарзида берилган ва «Лауреат» унвони ана шундан келиб чиққан.

Бизнинг мамлакатимизда Ленин, Давлат, Республика ва Комсомол мукофотининг лауреатларига бериладиган нишонларда бир шох лавр рамзий маъно касб этиб туради. Турли мамлакатларнинг пулларидаги безакларда ҳам бу асил зираворнинг расмини учратишингиз мумкин.

„Феррагосто“ ким учун?

Италияликларнинг қадимдан анъана бўлиб келган одати — август жазирамасида дам олиши, яъни «феррагосто» деб аталган кунлар олдида ишлаб чиқариш манфаатлари қарийб ожиз бўлиб қолди. Июль охирида отпускалар мавсуми бошланди. 20 миллион киши турар жойларини тарк этиб денгиз соҳилларига, тоғларга, қишлоқ жойларга йўл олишади деб тахмин қилишяпти. Йўллардаги ҳаракатни кузатиш учун 30 минг карабинер жалб қилинди. Бунинг бойиси бор: ўтган йилнинг 28 июлидан 27 августигача 30 мингдан кўпроқ йўл ҳодисалари рўй бериб, бунда 999 саёҳатчи ҳалоқ бўлди.

Бу йил «феррагосто» дан фойдаланувчилар орасида «эркин касб» эгалари 42 процентни ташкил этгани ҳолда, ишчилар 9,5 процентни ташкил этади, меҳнаткашларнинг 32 проценти отпуска қилмайди.

7 ТОННАЛИ КОЛЛЕКЦИЯ

Чехословакиядаги Буховице шаҳрида яшовчи Антонин Кочендининг почта откриткалари 7 тоннадан оғир. Антонин уларни 40 йилдан бери йиғаяпти. бу вақт мобайнида унинг коллекциясида 1 миллион 500 мингдан кўпроқ откритка тўпланди. Коллекция жуда ибратли аҳамиятга эга. Унинг эгасига музей ходимлари, газеталар ва телевидениенинг ходимлари ёрдам сўраб мурожаат қилишади. А. Кочендининг откриткалари мамлакатнинг турли шаҳарларида ташкил этилган виставкаларда бир неча марта муваффақият билан намойиш қилинди.

Ҳар тўғрида

◆ Республикамизда ҳар йили ўрта ҳисобда 300 минг тонна гўшт маҳсулоти тайёрланади. Бир килограмм гўшт етиштириш учун 20 минг литрдан ортиқ, йил давомида тайёрланадиган 300 минг тонна гўшт етиштириш учун эса, 60 миллион куб метр сув сарфланади.

◆ Амударёда лаққа балиқлар кўп. Улар кичик пайтидан йиртқичликка ружу қилади. Лаққа балиқнинг йирикроғининг қорнидан катта-кичик балиқлар, сув илонлари, ўрдак ва ҳатто йирик жониворлар ҳам топилган.

◆ Ҳозирги замон фани 100 даражадаги иссиқ сувнинг солиштирма оғирлигини 0,959 га тенг ҳисоблайди. Бундан минг йилча муқаддам, ўзбек олими Абу Райҳон Беруний буни аниқ кўрсатиб берган эди.

КУНЛАРДАН БИР КУН...

Қадимги грек ҳайкалтароши Поликлет бир нарсани акс эттирувчи иккита ҳайкал яратди. Уларнинг бирини омма дидига мослади, иккинчисини эса санъат қонуниятлари бўйича тиклади. Биринчи ҳайкалга ҳамма томошабинларнинг хоҳишига қараб ўзгартиш ва тузатишлар киритди. Ниҳоят, у икки ҳайкални ҳам кўргазмага қўйди. Улардан бири ҳамманинг эътиборини қозонди, иккинчиси эса кулги остига олинди. Шунда Поликлет деди:

— Сиз масхара қилаётган ҳайкални ўзингиз яратгансиз, мақтаётганингизни эса мен бунёдга келтирганман.

* * *

Қадимги грек шоири Агафон ўз асарларида тазод (зиддият) усулини кўп қўлларди. Бир куни кимдир унинг шеърларини яхшилаш ниятида тазод қўлланган жойларни ўчирмоқчи бўлди. Бунга Агафон эътироз билдириб, деди:

— Сен, азизим, бу билан Агафондан Агафонни чиқариб ташлаётганингни унутяпсан.

Шоир шу даражада бу усулни юксак қадрлар ва у ўз трагедияларининг ажралмас қисмини ташкил этади, деб ҳисобларди.

* * *

Таниқли немис шоири, юмористи ва рассоми Вильгельм Буш кунлардан бир кун бир даврага қўшилиб қолди. Бу ерда машҳур голланд рассомларидан бири ҳақида баҳслашишмоқда эди. Меҳмонлардан бири рассомни мақтаб деди:

— У мўйқаламнинг битта ҳаракати билан кулаётган гўдакни йиғлаётганга айлантира оларди.

— Бунинг ҳеч ажабланадиган жойи йўқ!— эътироз билдирди Буш.

— Менинг онам буни супурги билан ҳам қила оларди.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Бизда заказ жуда кеч тайёр бўлади, бир партия шахмат ўйнаб турайлик.

— У киши гапни жуда чўзворди, шу болага кўз ташлаб турсангиз, мен ҳам битта газета олиб келай.

— Дада, сизни бир киши телефонда сўраяпти.
— Дадам «Пахтакор»га кетган деб қўй.

А. ҲАКИМОВ расмлари.

● Савол беринг, жавоб берамиз

Инвалидларга машина бериш тартиби

«Ҳурматли редакция!

Бир киши бир корхона ёки ташкилотда 20 йил ишлаб, иш устида бахтсиз ҳодисага учраб, биринчи группа инвалиди бўлиб қолса, инвалидларга давлат томонидан бериладиган, қўл билан бошқариладиган машинани қандай йўл билан олиш мумкин? Агар машина олинадиган тақдирда, социал-таъминот министрлиги машина нархининг ярмини кечиши мумкинми ёки машина ҳақини инвалид киши тўлайдими? Шу ҳақда маълумот берсангиз?

Н. АЛПАНОВ».

Редакциядан:

Редакция ушбу савол юзасидан юристга мурожаат қилиб, қуйидагича жавоб олди:

Меҳнат инвалиди бўлиб қолган киши қўл билан бошқариладиган машина олиш учун, аввало, шаҳар социал таъминот бўлимига учрашиб, у ердан шаҳар ВТЭКига йўлланма олиши керак. Кейин шаҳар ВТЭКи чиқарган хулосани шаҳар социал таъминот бўлимига топширади. Инвалидга машина бериш тўғрисида хулоса чиқарилган бўлса, у навбатга туради. Шу билан бир вақтда, корхона маъмурияти ўз имкониятини ҳисобга олиб, шикастланган ишчига моддий ёрдам кўрсатиши лозим. Корхона маъмурияти бундан бош тортган тақдирда, инвалид бўлиб қолган ишчи судга мурожаат қилиши мумкин....

Агарда, ВТЭК инвалид киши учун мотоколяска олишга хулоса чиқарган бўлса, социал таъминот министрлиги ана шу мотоколяска нархининг 40 процентини тўлашни (мотоколяска нархи 1 минг сўм) ўз зиммасига олади. Мотоколяска нархининг қолган қисмини, яъни 600 сўмини ишчи шикаст кўрган корхона тўлаши мумкин. Агар корхона раҳбарлари бундан бош тортса, илгаригидек яна судга мурожаат қилинади.

Айрим ҳолларда шикастланган инвалидлар менга мотоколясканинг нима даркори бор, ахир, у машина ўрнини боса олмади-ю, деб ўзлари шикаст кўрган корхона раҳбарлари томонидан бериладиган ёрдамни талаб қилмайдилар. Бундай рад этишлар асоссиздир. Мотоколяска протез воситаси бўлмаса-да, у инвалидларнинг меҳнат қобилиятини тиклашда ёрдам берувчи воситалардан бири хизматини ўтайди. Шунинг учун, ВТЭК чиқарган хулоса бўйича машинами ёки мотоколяскамими, нимаики лозим топилса, рад этмай уни олиш ва фойдаланиш керак.

ЛАЗДИНАЙДА ЯШАШ ЯХШИ

Литва ССР. Вильнюсдаги уйсозлик комбинатининг коллективи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилидаги социалистик мажбуриятини бажараётиб, Литва пойтахтининг аҳоли яшайдиган янги райони — Лаздинайда қурилиш ишларини муддатидан илгари тугаллади. Уч йил ичида янги уйларга кўчиб кирган 40 мингдан кўпроқ киши 440 минг квадрат метр турар жой олди.

Аҳоли яшайдиган Лаздинай райони Вильнюсдаги энг гўзал районларнинг бири ҳисобланади. Шаҳар қурилишини лойиҳалаштириш республика институти мутахассисларининг лойиҳа бош архитектори В. Чеканаускас бошчилигидаги ижодий группаси Нерис дарёсининг ўнг томонидаги соҳилининг паст-баландли рельефи хусусиятларини пухта ҳисобга олган. Аҳоли яшайдиган квартал ва маданий-маиший бинолар қарағайзорга муваффақиятли ёндоштирилган. Лаздинайнинг ҳар тўртала микрорайони ўз савдо маркази, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, болалар боғчаси, мактабига эга. Транспорт масаласи яхши ҳал этилган. Вильнюс марказига автобус ёки троллейбусда 8—10 минутда бориш мумкин.

СУРАТДА: Лаздинайдаги турар жой бинолари.

Т. ЖЕБРАУСКАС фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

Қардошларимиз адабиётидан

Фазу АЛИЕВА,
Доғистон халқ шоираси.

ЖАРЛИК УСТИДАГИ ДОР

(ВОҚЕИЙ ҲИКОЯ)

МАХСУС топшириқ олган чоғроқ партизан отрядининг тоққа келганига мана беш кун бўлди. Отряд командири Пётр Алексеевич Кутасов ҳар бир жангчини яхши билади. Бўлмаса-чи, уруш бошлангандан бери улар бирга-ку! Ҳаммаси иссиқ-совуқни биргаликда татиган, бир бурда нон-у, бир қултум сув ҳам ўртада. Ҳалок бўлганларга бирга кўз ёши тўкишган. Улимга ҳам, улар биргаликда тик боқадилар. Шунинг учун Петр Алексеевич уларнинг ҳар бирига ўзига ишонгандек ишонади.

Отряд махсус топшириқ олиб, тоққа жўнай деб турган куни янги жангчи келди. Қў..ида командир номига хат, генерал йўллаган экан, шунинг-чун Кутасов норозилигини яширишдан ўзига чора тополмади. Норози бўлиш учун эса, сабаблар етарли: бир оила аъзоларидек бўлиб қолган отрядга янги киши қўшилди. Бунинг устига Кутасов жуда-жуда масъулиятли топшириқ олган — душманнинг нақ тумшуғи остидан тоғ ичкарисига ўтиб олиш керак...

Жангчи гимнастёркасининг чўнтаклари кўтарилиб туриши унинг аёл эканини ошкор қиларди. Бир гал тоғда, буталар орасидан энгашиб ўтаётганда пилоткаси шохга илиниб қолди, икки ўрим йўғон, қоп-қора соч сирғалиб тушди. Аёлнинг кўзлари ҳамиша ёниб турарди, сўзлари бийрон-бийрон, овози бирам ёқимлики... У отрядда пайдо бўлиши билан жангчилар ўзгариб қолишди.

«Ташвишларим камдай... буниси ҳам бормиди» — деб ўйлади командир ғижиниб. Жувоннинг исми Сулайсат экан. Командирга унинг исми ҳам ёқмади. Хуллас у янги жангчини писанд қилмас, кўрса ҳам кўрмаганликка оларди. Уз навбатида Сулайсат ҳам командирдан норози. Командир партизанлар билан якнама-якка, баъзан уларнинг ҳаммасини тўплаб, алланималар ҳақида узоқ суҳбатлашар экан, Сулайсат гўё бу ерга саёҳат, сайр учун келгандай тоғда гул териш билан ўзини овутарди. У ҳарбий тартиб-интизомга кўникиб қолгани учун норози эканини айтишга журъат қилмади, фақат хат ёзганидагина аламини тўкиб солар, кўнглини бўшатарди.

«Азизим, Сайгид, — у фронтдаги эрига хатни ҳар доим шундай бошларди, — отрядимизда бир неча киши тирик қолди. Мен яраландим, даволаниб чиққач кичкинагина группа билан тоққа жўнатишди. Бу ер Доғистонга ўхшайди, чор атроф уйимизни, Доғистонни эслатади. Ёлғиз командиргина мени писанд қилмаяпти, менсимаяпти, шу боисдан барча жангчилар менга қизалоққа қарагандай қарашади...»

Бир куни Сайгидга хат ёзиб ўтирган эди, командир келиб, орқасидан юришни буюрди.

Сулайсат шошиб қолди, хатни ёстиқ остига яшириб, пилоткасини олди-да, командирнинг орқасидан югурди. Командир булутларга тўш уриб ётган тоққа дадил кўтарилиб борарди. Сулайсат унга етиб олди. Иккаласи ҳам чурқ этмасди. Жувон тўсатдан ҳозир уруш пайти эканини, шу яқин орада, ҳув анови тош-харсанглар орқасида немислар яшириниб ётганини, шамол ўша ёқдан эсгудек бўлса, душманнинг дағал овозлари-ю, итларнинг узуқ-юлуқ акиллаши етиб келиши — ҳамма-ҳаммасини унутди. Бу яланғоч қоялар, чуқур қоронғу даралар, ер бағридан отилиб чиқаётган булоқнинг ёқимли овози, шўх оқар тоғ дарёсининг шовуллаши беихтиёр Доғистонни эслатди унга. Шабада Сулайсат ўсган ўлкадан ажиб ўт-ўланлар ҳидини олиб келиб димоққа ураётгандай.

Петр Алексеевич унинг хотираларини бўлиб қўйди:

— Баъзан нина милтиқ найзасидан афзалроқ, фойдалироқ бўлади, ҳа, ўрни келганда нина ҳам иш бериб қолади. Зирапчани найза билан, минг урингин, чиқара олмайсан. Буни нимага қўйиб бер, — деди у салмоқлаб, ҳар бир сўзни таъкидлаётгандай.

Сулайсат индамади. У командир яна бирон нарса дер, бу сўзларини изоҳлар, деб кутди, аммо командирдан садо чиқмади. Шунда Сулайсат:

— Гапларингизни қандай тушуниш керак, ўртоқ командир? — дея сўради эҳтиёткорлик билан.

Сулайсат командир уни буёққа бекорга бошлаб чиқмаганини, ундан нимадир, эҳтимол ёрдам кутаётганини сезди. Шунинг учун ўзининг жим турганини қўрқоқлик аломати деб тушунмаслиги, ундан аччиқланмаслиги учун дона-дона қилиб:

— Ҳар қандай топшириқни бажаришга тайёрман, ўртоқ командир! — деди.

Командир унинг нимага қодир эканини чамалаётгандай бошдан-оёқ кузатиб чиқди-да, жимгина тикилиб тураверди.

— Бажаришга-ку, ҳаммамиз тайёрмиз, аммо қандай қилиб? — у харсангга ўтирди, бошини қуйи солди. Сўнг оҳиста давом этди. — Биз эркаклар, тузукроқ нарса ўйлаб тополмадик... Қандай бўлмасин нариги томонга ўтиш ва душман қўшинларининг жойлашуви ҳақида маълумот топиб келиш зарур.

— Дарадан ўтилса-чи, — деди Сулайсат шоша-пиша.

— Қандай қилиб?..

Иккаласи келишиб олгандек тоғларни ажратиб турган жарлик томонга қарашди.

Тоғлар ораси неча метр?

— Етти метр, — деди командир ва жарликдан кўзини узмай давом этди: — Чуқурлиги эса, қирқ беш...

— Бизда арқон ва илмоқлар топиладими? — ҳовлиқиб сўради Сулайсат.

Командир унга ялт этиб қаради.

— Нариги томонга илмоқли арқон ташласак бас...

Командир масхараомуз илжайиб турарди.

—...мен ингичка арқондан ҳам ўша ёққа ўта оламан, — деди унинг очиқдан-очиқ кулиб турганидан уялинқираган Сулайсат.

Командир индамади. Сулайсат шунда ёдига тушиб қолгандай:

— Мен ўртоқ командир, дорбозман аҳир, — деди.

Командир хахолаб кулиб юборди. Зум ўтмай, акс-садо эшитилди. Жарликнинг нариги ёғида итлар ҳура бошлади.

— Хўш, илмоқ ва арқон топилармикин? — деб қайтариб сўради Сулайсат.

— Биз циркда эмасмиз-ку, — деди командир кулгини тўхтатиб.

* * *

...Қуёш тоғ чўққисидан мовий осмонга кўтарилиб улгурмай, ғорда арқон тортилди, Сулайсат машқ қила бошлади. Тўғри, ғор баланд эмас, бор-йўғи икки метр, шунинг учун Сулайсат қўрқмади. Лекин барибир, арқондан қийналибгина борарди: оёқлари титрар, гоҳ у, гоҳ бу томон оғиб кетарди. Уруш бошланганидан бери бир марта ҳам машқ қилмаган эди-да! Бу нимқоронғи рутубатли ғорда унга кўп нарса етишмасди: ҳар бир қадамини олқишлар билан кутиб олувчи томошабинлар қани? Болаларнинг шўх қийқириқлари қаёқда қолди? Аммо ҳаммасидан ҳам мусиқа-куй йўқлиги ёмон. Унинг ритми, оҳангисиз оёқни жилдириш қийин. Шунга қарамай машқ юришиб кетди. Сулайсат арқонда ўзини тобора дадил сеза бошлади. Мана бошини сал орқага ташлади-ю... ялтироқ кийимда кўрди ўзини. Қулоғи остида таниш куй. Ҳаракат маромни куй оҳангига мослашиб қолди...

Учинчи кун кечаси Сулайсат жанговар топшириқни бажаргани чиқди. Бу унинг ҳаётидаги энг хавфли топшириқ эди (Бундай баландликкка у ҳали ҳеч қачон кўтарилмаган). Командир билан икки жангчи уни дарагача кузатиб боришди. Пётр Алексеевич мина ва гранаталар солинган юк халтани унга орқалатиб қўйди. Улар йўлга чиқиш олдидан ирим қилиб, бир неча дақиқа тош устида ўтиришди. Кейин командир «вақт бўлди» деб ўрнидан турди.

Даранинг шундоққина четига боришди. Арқонга чиқиб олгунча икки жангчи Сулайсатнинг икки қўлидан ушлаб турди. Аста чайқалиб жар устидаги дорда юра бошлаганда, жангчиларнинг қўли яна бир неча сония муаллақ қолди.

Сулайсат тун қоронғулигида қўлларини сузувчи каби ёйиб, ўз «соҳили»дан аста узоқлаша борарди. Жарлик устидан борар экан, қирқ беш метрли чуқурлик ўз қаърига тортиб алоётгандай туюларди.

Ҳаётида биринчи марта у қўрқди. Сулайсат ўн уч ёшидаёқ арқонда чаққонлик билан рақс тушарди, йиқилиб тушишим мумкин, деган фикрни ҳеч қачон хаёлига келтирмасди. Сулайсат қоронғуликда уни уч жуфт кўз диққат билан кузатиб турганини биларди. Аммо ёрдам беришга энди улар ожиз. Сулайсат оҳиста қадам босар экан, бундай ўйларни хаёлидан қувди, кейин севимли қўшиғини оҳиста куйлай бошлади. Тоғларнинг салобати, кўз қисаётгандай туюлувчи юлдузлар, қоронғулик кўз ўнгидан нари кетди, қуёшли ёз куни, ловуллаётган осмон-у, ҳисобсиз оломон кўринди...

...Тоғликларда «Баҳорда бой берилган бир кун йилнинг энг яхши фаслига тенг» деган нақл бор. Аммо ўша баҳор куни Ғолиб овулида ҳеч ким далага чиқмади, бунга ачинмади ҳам. Тушда ясан-тусан кишилар яхшироқ жойини эгаллаш учун тўда-тўда бўлиб келишаверди. Арқонлар кеча кечқуруноқ тортиб қўйилган. Уни кекса Абакарнинг ўзи ўрнатди, биринчи бўлиб юриб, пухталигини синаш учун эса ҳатто сакраб ҳам кўрди. Шухрати овулдан-овулга ўтиб юрган дорбозни ҳали ҳеч ким кўргани йўқ. Абакар ёш дорбозни шунчалик яширдики, ҳатто у қўноқ бўлган хонадондагилар ҳам кўришгани йўқ. Кеча кечқурун дорбознинг гўзаллиги, навқиронлиги ва эпчиллиги ҳақида гапирилмаган хонадон қолмаган бўлса керак.

Овул аёллари барвақт туриб, уй ишларини тезроқ тугатишга ҳаракат қилишди. Баҳорги нам ердан буғ кўтарилади, ўт-ўланлар ҳиди анқийди. Баҳор тоққа ҳам ҳукмини ўтказа бошлаган, қияликларда янгигина ҳайдалган ерлар қорайиб кўринади. Йиғилганлар кўнгли чароғон; баҳорги антиқа, ажиб бўйлар, шабада, қушларнинг чуғур-чуғури кўнгилларни завққа тўлдирган. Бошқа кунлари қушлар наъмасини эшитишга вақт бўлмаганми ёки бугун улар ўзгача нафис куйламоқдамикин?

Кишилар дорбознинг чиққанини пайқамай қолишди. Гўё осмондан тушгандай. Сурнай чалинди, чилдирма овози кўкни тутди.

— Ё, олло! — деб юборди кимдир.

Ҳамма рақс маромида чапак чала бошлади.

Дорбоз ўткир тиғли ханжарни тишлаганича арқонда пилдираб юра бошлади.

— Нақ шайтоннинг ўзи-ку! — таажжубланишди кексалар.

— Ё, олло, уни ёмон кўздан сақла, — деб шивирлашди кампирлар.

Сурнай овози тобора баралла янграйди, чилдирма авжга чиқади. Дорбоз тишлаб олган ханжар қуёш нурида ялтирайди. Мана, қора рўмол ташланди, дорбоз уни илиб олиб, кўзларини тезгина бойлади-ю, хавфли ўйин давом этди...

Томошабинлар ҳаяжони ва таажжубининг чеки йўқ эди.

...Хавфли йўлга отланганга қийин. Аммо уни кузатиб қолганларга янада оғир. Сулайсат йўлга чиққан ўша тун бутун отряд ухламади ҳисоб. Жангчилар нариги томондаги ҳар бир товушга қулоқ солишарди... Тун чекиниб, қуёш кўринди. Бу кун ҳам тунга ўз навбатини берди. Кўкда ойнинг кумуш ўроғи тўртинчи марта кўринганида, ҳамма жасур Сулайсатни сабрсизлик билан кута бошлади. Тош орқасига беркинган жангчилар қарама-қарши томондаги тоққа тикилиб, улкан қоялар орасида Сулайсатнинг нозик қорасини қидиришарди. Ундан дарак йўқ. Кутилмаганда...

— Уни қаранг! — деб қичқириб юборди жангчилардан бири қўли билан осмонни кўрсатар экан.

Осмонда прожектор нури ўйнай бошлади. Унинг ёруғида бир аёл оҳиста юриб бормоқда. Ингичка арқон кўринмайди, дорбоз ҳавода одимлаётгандай туюлади. Нур у билан бирга ҳаракатланади. Гўё цирк куббаси ёритилган-у, томошабинлар олқиши остида артист рақс тушаяпти, деб ўйлаш мумкин.

Анча пайтгача отмаганларига қараганда, немисларни ҳам Сулайсатнинг санъати лол қолдирган кўринади. У ҳамон ўша қўшиқни куйлаганича илдам келмоқда.

Петр Алексеевич кўзларини юмиб олди.

Тун сукунатини ўқ овозлари бузди. Учинчи ўқ отилиши билан куй тўхтади. Аммо рақс давом этмоқда. Ниҳоятда тезлашган. Сулайсат шошилмоқда ,ўзиникилар томон югурмоқда ҳисоб.

— Қарши олинг! — буйруқ берди Пётр Алексеевич.

Жангчилар жар томон отилишди.

Жарлик четидаги катта тошга улар айни бир вақтда етиб келишди. Сулайсатнинг пилоткаси учиб кетди, икки ўрим сочи сирғалиб тушди.

— Ўртоқ командир... — сочидаги рўмолчани тортди Сулайсат. — Бу ерда, картада...

Сулайсатни ўша тундаёқ дарага дафн этишди. Унинг жанговар дўстлари ҳозиргина тупроқ тортилган қабр ёнида бошларини қуйи солиб, пилоткаларини ғижимлаганларича узоқ турдилар.

Биринчи бўлиб Петр Алексеевич ўзига келди.

— Сулайсат қандай маъно англатади, биласизларми? — деб сўради солдатларга бирма-бир қараб.

Ҳеч кимдан садо чиқмади.

Шунда командир оҳиста, дона-дона қилиб шундай деди:

—Сулайсат — барҳаёт , унутилмас, дегани.

Русчадан Р. ҚОСИМОВ таржимаси.

◎ СПОРТ

МУСОБАҚА БОШЛАНДИ

Тошкент Узбекистон ССР Марказий шахмат клубининг II очиқ биринчилиги бошланди. Турнирда Тошкент шаҳри, республика областлари, шунингдек қардош Урта Осиё республикалари ва Қозоғистондан ташриф буюрган 60 дан зиёд шахматчи иштирок этмоқда.

Турнир 15 августгача давом этади. Дастлабки 3 ўринни эгаллаган шахматчи Ўзбекистоннинг шахмат бўйича биринчи чемпиони Азмиддин Хўжаев хотирасига бағишланган турнирда иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритади. Биринчи ва иккинчи ўринни эгаллаган спортчилар эса 1974 йил Ўзбекистон чемпионатининг финал ўйинларига йўлланма оладилар.

БИРИНЧИ ЛИГАДА

Футбол бўйича СССР биринчилигининг навбатдаги турида қуйидаги натижалар қайд қилинди: «Локомотив» (Москва) — «Черноморец» — 1:3, «Звезда» — «Нефтчи» — 2:3, «Металлург» (Липецк) — «Нистру» — 2:0, «Текстильщик» — «Металлист» — 0:1, «Спартак» (Нальчик) — «Спартак» (Оржоникидзе) — 3:0, «Шахтёр» (Қарағанда) — «Помир» (Душанбе) — 0:4, «Крилья Советов — «Строитель» — 2:0. 11 метрли жарима тўплари бўйича «Кузбасс» Фрунзенинг «Олға» командасини, «Спартак» (Ивано-Франковск) Ярославлнинг «Шинник» командасини мағлубиятга учратди.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Ленинградда касаба союз спорт жамиятлари шахматчиларининг Бутуниттифоқ чемпионати финал ўйинлари ўтказилди. Унда биринчи ўринни Ленинград механика институтининг аспиранти В. Воротников эгаллади. У 14 имкониятдан 10,5 очко тўплади. 10 очко билан Зильберштейн иккинчи ўринни, тошкентлик СССР спорт мастери Георгий Борисенко 9.5 очко билан учинчи ўринни эгалладилар. Ғолиблар олтин, кумуш ва бронза медаллари билан мукофотланди. Г. Борисенко бронза медалини қўлга киритди.

* * *

2 августда республика шахмат-шашка клубида яна бир мусобақа — халқаро шашка бўйича «Меҳнат» жамиятининг шахсий биринчилиги бошланди. Унда Самарқанд, Бухоро, Андижон, Фарғона, Наманган ва Тошкент шаҳарларидан 14 кучли шашкачи иштирок этаяпти. Қатнашчилар орасида XVII республика чемпионати ғолибларидан спорт мастери, 19 ёшли шашкачи Марк Фозилов, спорт мастерларидан Дмитрий Давидов, Виктор Александровлар бор. Биринчи турда Кухарев. Бондаревни, Д. Давидов Петровни енгди. Норматов —Рубенко дуранг ўйнадилар. Мусобақа август ойи охирларида тугайди.

Ҳ. ИНОҒОМОВ,
1 разрядли шахматчи.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4|VIII да Имон 5|VIII да Парвоз.

КИНО

4 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

Дача — «СПУТНИК» (жуфт соатларда) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кечқурун).

Муҳаббат қаримайди (2 серия)— САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Ҳур қизлар... (19.00), Уч юз спартанлик (21.45) —«ЧАЙКА».

Дача; Омадли жентльменлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 20.45).

Ҳарбий йўл ворислари — «МОСКВА» (тоқ соатларда, кечқурун), «ВОСТОК» (жуфт соатларда),

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — «КЎКЧА» (кечқурун), НАВОИЙ номли (20.30).

Тақиқланган ўйинлар — ҲАМЗА номли (19.00, 21.00).

Килиманжаро қорлари— «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Қўлга тушмас қасоскорлар (2 серия) — КИРОВ номли.

Дача — «ФЕСТИВАЛЬ».

Самовий саргузаштлар — «ХИВА».

5 АВГУСТДА

ҚИШКИ БИНОДА

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (10.40, 14.00, 17.20, 20.30);

Ҳарбий йўл ворислари — «МОСКВА» (тоқ соатларда), «ВОСТОК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), ҲАМЗА номли (11.00, 13.00, 15.00);

Дача — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун);

Ҳур қизлар... (14.00, 19.00), 300 спартанлик (12.00, 17.00, 21.45) — «ЧАЙКА»;

Муҳаббат қаримайди— САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун);

Килиманжаро қорлари —«СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун);

Дача; Омадли жентльменлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 20.45);

Тақиқланган ўйинлар — ҲАМЗА номли (17.00, 19.00, 21.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Дача — «ФЕСТИВАЛЬ»;

Самовий саргузаштлар — «ХИВА»;

Қўлга тушмас қасоскорлар (2 серия) — КИРОВ номли.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

10, 11 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 8 ДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Тожикистон ССР телевиденияси ва радиоси солисти, Тожикистон ССР халқ артисти

БАРНО ИСҲОҚОВА

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: МУҲАББАТ ШАМАЕВА, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, ДИЛБАР АБДУЛЛАЕВА, ЖУМАНАЗАР БЕКЖОНОВ;

Солистлар: Дилором ҚАЮМОВА, София БАДАЛБОЕВА (Тожикистон ССР Телевидениеси ва радиоси солисти). Собир МАҲКАМОВ, Берта БАДАЛБОЕВА (Тожикистон ССР).

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист САЛОҲИДДИН ТЎХТАСИНОВ.

Программани — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҒУЛОМ ТОЖИ-АЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ТЕЛЕВИЗОР

4 АВГУСТ

ШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 Рангли телевидение. Болалар учун кинопрограмма (рус тилида). Узбек тилида: 19.10 Кичкинтойлар учун. «Қувноқлар даврасида», 19.40 «Ахборот» информацион программаси. (рус тилида). 19.55 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз — темирйўлчилар», 20.15 «Ахборот» информацион программаси. 20.45 Дала ишлари кундалиги. 21.00 Ўзбек куйларидан концерт. Москва кўрсатади. 21.50 «Вақт» информацион программаси. Тошкент кўрсатади. 22.20 «Қобулдаги миссия», Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.25 Музикали учрашувлар. 19.00 Фан ва маданиятимизнинг муҳим масалалари. 19.30 В. Короленко. «Қўрқинчли эмас». Телевизион спектакль премьераси. 21.00 СССРда Куба республикаси маданияти кунлари олдидан. Тошкент кўрсатади. 21.50 Киноэкран янгиликлари. Реклама. 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзбек тилида). Москва кўрсатади. 22.20 Рангли телевидение. Берлинда X Бутунжаҳон ёшлари ва студентлари фестивали. 00.15 Кўрсатувлар программаси. 00.20 Москва кўрсатувларининг охири.

5 АВГУСТ

ЯКШАНБА

БУТУНИТТИФОҚ ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 9.25 Кўрсатувлар программаси. 9.30 Янгиликлар. Узбек тилида: 9.40 Ўқувчилар учун. «Оталаримиз жасорати». 10.10 Болалар учун мультфильм. 10.30 Болалар учун телевизион театр. Ю. Томин. «Кулранг сеҳргар», 2-қисм. Москва кўрсатади. 11.00 Кўрсатувлар программаси. 11.05 Янгиликлар. 11.10 Бугун — Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни. 11.25 Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.30 Болалар учун. «Тиканли қалъа». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 8-серияси. 13.00 Рангли телевидение. Мультипликацион фильмлар программаси. 13.50 Қишлоқ янгиликлари. 14.50 Рангли телевидение. «Сўна». Бадиий фильм. 16.30 Рангли телевидение. «Киносаёҳатчилар клуби». Тошкент кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. Рус тилида: 17.40 Ўқувчилар учун. «Ажойиб учрашувлар». 18.10 Бугун — Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни (ўзбек тилида). 18.25 «Ахборот» информацион программаси. Узбек тилида: 18.40 «Экран хандаси» (такрорий кўрсатув). 19.20 Ўн минут музика. 19.30 «Илғорлар минбари». Самарқанддан олиб кўрсатилади. 19.40 «Ахборот» информацион программаси. 19.55 «Марҳабо, талантлар». Телевизион фестивали лауреатларининг концерти. Москва кўрсатади. 20.55 Рангли телевидение. Футбол бўйича халқаро учрашув СССР—Швеция терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. 22.45 Бутуниттифоқ темирйўлчиларига бағишланган концерт. 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 М. Исаковский поэзияси. 01.15 Концерт. 01.55 Рангли телевидение. X Бутунжаҳон ёшлари ва студентлари фестивали ёпилиши.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 11.00 Болалар учун кинофильм. 11.30 Ўқувчилар учун. «Ўқувчилар бригадасида» (ўзбек тилида). Москва кўрсатади. 17.30 Рангли телевидение. Берлинда X Бутунжаҳон ёшлари ва студентлари фестивали. 18.00 «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуков телетомошабинларнинг саволларига жавоб беради. 18.45 Кинопанорама. 20.00 Рангли телевидение. Берлинда X Бутунжаҳон ёшлари ва студентлари фестивали. Тошкент кўрсатади. Узбек тилида: 20.55 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мусобақадош маккажўхоричилар». 21.25 Рангли телевидение. «Чашма» халқ ашула ва рақс ансамблларининг телевизион конкурси. «Баҳор» концерт залидан олиб кўрсатилади. (ёзиб олинган).

Учинчи программа. 18.45 дан Фрунзе кўрсатади.

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги Н. Охунбобоев номли 45-ўрта мактаб томонидан Ғуломова Машкура номига берилган А № 280690 номерли йўқолган ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент область матлубот жамиятининг Тайёрлаш ва жўнатиш базаси коллективи база партия ташкилотининг секретари Н. Тўлагановга онаси

Тошбуви МИРСАМАТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Қўли эгрилар

Куйбишев район идорадан ташқари соқчилик бўлимининг ходими Эркин Эргашев билан ишчиси Нурхон Шомуродова шаҳар магазинларида камёб бўлган айрим молларни олиб, бозорларда ортиқча нарх билан пуллашни касб қилиб олдилар. Икки каллобнинг найранги узоққа бормади. Ходимларимизнинг ҳушёрликлари туфайли, чайқовчилар қўлга тушдилар. Улар ёнидан 18 та костюм, 2 та қимматбаҳо қўйлак чиқди.

Умар Комилов осон йўл билан пул топишнинг бошқароқ йўлини ўйлаб топди. У эрта билан соат 6 яримдан ўз мотоциклига спиртли ичимликларни солиб, «Госпитал» бозори олдида «чакана» савдони қизитиб юборар, бу билан алкоголь касалига гирифтор бўлган кишиларни гўёки «даволарди». У ҳеч уялмай-нетмай ҳар шишаси 1 сўм 22 тийин турадиган винони 2 сўмдан пулларди. ОБХСС ходимлари Умарни жиноят устида қўлга туширдилар. Текширишда У. Комилов ёнидан 20 шиша вино топиб олинди.

Ҳозир айни пишиқчилик, мўл-кўлчилик пайти. Колхоз бозорларида, магазинларда бобо деҳқон ўзи етиштирган мева-сабзавотларни ҳамшаҳарларимизга пешма-пеш етказиб бермоқда.

Лекин, айрим қўли эгри, нопок шахслар бу тўкин-сочинликдан ўз шахсий манфаатлари йўлида фойдаланмоқчи. Ҳўл меваларни арзон нархда олиб, уни Иттифоқимизнинг бошқа шаҳарларида сотиб, чайқовчилик билан шуғулланмоқчи бўлдилар.

Районимизнинг ОБХСС бўлими ходимлари «Госпитал» бозоридаги кенг жамоатчилик ва дружиначилар ёрдамига таяниб, чайқовчилик қилмоқчи бўлган шахсларни жиноят устида қўлга олдилар.

Мирҳайдар Мирмуҳамедов бозордан 210 килограмм помидор олиб бошқа шаҳарга кетаётганда қўлга олинди.

Қодир Холмирзаев деган шахс 395 килограмм помидорни гўё Новосибирскдаги танишларига «совға» қилмоқчи эмиш.

Пойтахт Ленин районининг ОБХСС ходимлари бундан буён ҳам ўз постларида туриб, ҳар қандай жиноятнинг олдини олишда фаоллик кўрсатадилар.

А. КАРИМОВ,
Ленин райони ОБҲСС бўлими бошлиғи.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
4 АВГУСТ 1973 й.
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КУЧАСИ, 15-УЙ.
ИНДЕКС 64579. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—00693. Нашр В—2544.
ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42.